

Megjelen minden másodikon napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Mecner Gyula
felelős szerkesztő.

dr. Hám Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:
Egész évre 12 korona, félévre 6 kor,
negyedévre 3 kor.
--- Egyes szám ára 8 fillér. ---

Hirdetési díj:
Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termérték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

A mi közeli érdekünk.

— nov. 7.

Azért irtuk cikkünk élére ezt a címet, hogy a figyelem erősebb felkeltésével még jobban kidomborítsuk, mily közelről érint éppen minket zemplénieket is, az az öt törvényjavaslat, amelyet a képviselőház szerdai ülésén terjesztett be Széll Kálmán miniszterelnök, ugy is mint belügyminiszter.

Amint e javaslatokat jól ismerjük már a fővárosi lapokból, világosan látjuk azokból, hogy az ország személyi, gazdasági és vagyoni biztonságának előmozdítása, a kivándorlási ügy szabályozása, valamint az állam elleni üzemek meggátolására irányuló államférfiui program domborodik ki a sorok közül és a javaslat egész szelleméből.

A trónbeszéd jelezte és ígerte ezt a reformot és most beváltja a miniszterelnök.

Mind az öt javaslat logikai összefüggésben van egymással. Mintegy kiegészítik egymást.

Az egyik, legterjedelmesebb javaslat a kivándorlást, a másik a külföldiek letelepülési viszonyait, a harmadik az utlevél-ügyet szabályozza, a negyedik a határrendőrség föllállításáról, az ötödik javaslat pedig három új csendőrkerületi parancsnokság föllállítása iránt intézkedik. Új csendőrkerületi parancsnokságokat állítanak föl Nagy-Szebenben, Debrecenben és Szom-

bathelyen. Természetesen ennek megfelelőleg a csendőrség számát is szaporítják, amire különben már régóta égető szükség van.

Valóban régi és súlyos bajok nyerne orvólást ezekkel a javaslatokkal. Magyarország népességét, gazdasági és társadalmi viszonyait egyaránt veszélyezteti az ijesztő mértékben terjedő kivándorlás, különösen Romániába és Észak-Amerikába, valamint a rendes foglalkozás és minden vagyon nélkül szükkölködő gyanus elemek tömeges beözönlése, főként az ország északi és délkeleti határain keresztül.

Ezek az állandó és tisztességes foglalkozás, valamint a hasznos életmód minden elemeit nélkülöző idegenek, eddigi hazájukból kiszorítottak, hiányosan özöztől határainkon át majdnem akadálytalanul benyomulhattak Magyarországra és itt valóságos nyügre vannak az ország régi, állandó lakosságának. Ezekre nézve annyira megnehezítik a megélhetési viszonyokat a hazánkba beözönlő idegen, vegyes elemek, hogy az ország régi, állandó lakói sok helyütt immár kivándorolni kényszerülnek. Ekként egyrészt a produktív munkaerő az országból kivonatik, másrészt a megbízhatatlan, kétértelmű és improduktív elemek szaporodnak. Az államnak tehát a saját létalapja van megtámadva, ha ezeket a szomorú népforgalmi állapotokat még sokáig tűri.

Az államhatalomnak kettős eszköz áll rendelkezésére, hogy magát a veszélyes külföldi elemek beözönlése ellen sikeresen megvédje. Egyik a határ elzárása, mint ez Oroszországban és legújabbán Észak-Amerikában tapasztalható, midőn a belépő idegeneket szigorú vizsgálatnak vetik alá és aki ezt sikerrel ki nem állja, azt a határról nyomban visszautasítják; a másik módszer pedig az idegen elemek szigorú felügyelete és ellenőrzése az ország belsejében. Ez utóbbi intézkedés a folytonos igazolásra szólítás következtében könnyen zaklató lehet; míg a határ szoros elzárása, mostani forgalmi viszonyaink mellett, az ország teljes izolálását, elszigetelését jelenti. Mindkét módszer egyoldalú, merev alkalmazása csak súlyosbíthatná nálunk a helyzetet.

Éppen azért a Széll Kálmán miniszterelnök által benyújtott törvényjavaslatok bölcs körültekintéssel készültek. Nem lőnek túl a célon. Zaklató, inhumánussá fajulható rendőri intézkedések már eleve ki vannak zárva a külföldiekkel szemben ezekből a javaslatokból. A humanizmus, a világforgalom és az állam biztonságának szempontjait egyaránt mérlegelték és okosan kiegyeztetették a javaslatok előkészítői. Az embert születésénél fogva megillető költözködési szabadság teljes mértékben biztosítva van úgy a magyar honosoknak, mint a külföldieknek hazánk területén.

Nem láncoljuk ide, a hazai röghöz a magyar honosokat. Akinek legyőzhetetlen oka van a kivándorlásra, vagy akit sem szeretet, sem más érdek nem képes idecsatolni a hazához oly erővel, hogy esetleg a külföldi csábításoknak ellent tudjon állani, ám menjen isten hírével, mi bizony nem álljuk útját. Amde előbb minden magyar honos teljesítse azokat a föltételeket, amelyeket az állam iránti tartozásai megkövetelnek. Mert a költözködési szabadság nem lehet ürügy a katonai szolgálat elől való szökésre. valamint azokat sem hagyhatjuk szabadon futni, akiket valamely büntetért, vagy vétségért üldöznek a bíróságok. Az új törvény igen bölcsen korlátozza a kiskorúak kivándorlását, mert ez csak szülői, esetleg gyámhatósági engedéllyel történhetik. Előbb bizonyosságot kell szerezni az államhatalomnak arról, hogy a kiskorúak csakugyan érdekében áll, javára szolgál a kivándorlás, különben a kivándorlási engedélyt meg kell tagadni. Valamint azok a szülők sem vándorolhatnak ki az országból, akik itt hagyott, keresetképtelen családjuk tagjairól előbb nem gondoskodtak.

Az új törvény különösen szigorú intézkedéseket tartalmaz a kivándorlásra való csábítás ellen. Mert a rendőrhatalóságok megállíthatják utjokban azokat a tömeges kivándorlókat, kiket valami vagyoni vagy más csábító ígérettel, avagy ingyen akarnak szállítani

A ZEMPLÉN TÁRCZÁJA.

Koszoru.

— Feleségem sírhalmára. —

I.

A szolvai temetőben
Domborul egy sírhant;
Rajt' a fájó emlékezet
S a búbanat virraszt.

Ott aluszod esőndes álmod
Lenn az anyaföldben;
Ugyan miről álmodozol
Oly jéghideg ölben?

Ott aluszod esőndes álmod
Az ébredést várva,
S nem is tudod, hogy kis fiad
Itt fönny milyen árva!

Egyre várja hazatérte,
Egyre sir utánad;
S te nem bánod, hogy kis szivét
Öli a búbanat.

II.

Messze voltam, messze mikor temettek,
Mikor abb' a hideg sírba letettek;
Jaj, de búsan szólhattak a harangok,
Mikor read borították a hantot.

Nem láthattam bezárulni ajkadat,
Nem hallhattam az utolsó szavadat;
De kit ajkad utoljára nevezett,
Tudom, nem más, mint árva kis
[gyermeked.
Szendrői Holoznyay Cyrill.

Jellemek.

Irtá: D'Ellé Vaux Ágoston.

I.

Zádor hírlapíró épen Hinszen jockeyvel beszélgetett a mázsálónál, mikor hosszas start után lecsapódott a lobogó s az ötödik futam lovai neki-vágtak a célnak.

A sárga-kék dressz aratott diadalt. A gyepon hurrah-val fogadta a tippelő közönség a „Lancaster“-t, melyet Hillionson hozott be elsőnek.

Zádort nem élénkítette fel a futam. Valami bús, melancholikus hangulat szállotta meg s a pálya korlátjára dőlve, messze vidékre kalandozott a lelke. Valahol a Hargitta alján elterülő kis falu szerény házikója járt eszébe. Tilinkó hangról, muskátlis ablak balzsamos illatáról merengett a nyüzsgő zaj közepette s lelkét multak emlékének melegében fürdette meg, mialatt a második futam lovai már startban állottak a pálya elején...

Közvetlen a lecsengetés előtt tette meg Popovkát a totalisatőrnel, Szentkereszthy Alfrédal együtt, ki szintén utolsó pillanatban szabadult meg a gratulánsok özöne elől, kik égi magasztalták Hillionson-t s a „Lancaster“-t. Azonban a lovat megvenni nem akarta senki. Csupán D'Ollois, az ismert sportsman ígért érte valami neveltségesen csekély összeget.

Míg a lovak a pálya első felét, megfutották, Szentkereszthy pár tippet mondott Zádornak:

— Meglássa, ez jobb lesz, mint amit maga szokott anzagolni a lapjának. Következő futamban tegye meg „Zászlós II“-öt. Mondhatom, ha megteszi: briliáns boutont vehet az Ilucinak...

Zádor a futamra figyelt. A báró szavaiból csupán a „Zászlós II.“ és Iluci neve ragadta meg figyelmét. Iluci egyébként körülrajongott színész volt, akihez Zádort a róla irt kritikákon kívül csak a premiérek utáni bizalmas vacsorák emléke fűzte. Jó barát, jó fiu volt... egyéb azonban semmi... Popovkán meglátszott, hogy Senner lovagolja, és hogy pedigreje tele van running vérrrel. Félőhosszal vezetett „Semiramis“ előtt, kit a futam legjobb sprinteré-

nek mondtak.

Az 50 karcjáros helyek közönsége Semiramis nevét ordította, de a bírói páholy tagjai már loppal üdvözölve integettek a sárga-fehér dressz tulajdonosának, Kenézy grófnak, ki nyugodtan indult a mázsáló felé.

Popovka!... zugott végig a gyepon. Popovka!... kiáltotta örövendve Zádor s kezébe szorítva féltett kincsét, a tikkett, sietett a totalisatőrhöz.

De mi ez?... A totalisatőrnel senki sincs... Csupán Szentkereszthy és egy színész tartanak arra felé. Hisz akkor e tikkett százakat, nem!... ezreket jelent. Egy egész vagyont!...

Ha egész vagyont nem is, de 10-re: 1006-ot fizetett a Popovka.

Zádor összeseperte a pénzt tárcájába. Ugyanakkor vette fel nyereményét Szentkereszthy is.

Nevetve fordult Zádor felé.

— No Zádor, ha a „Zászlós II.“ is így beüt, megveheti a boutont az Ilucinak...

Nem veszem meg azt a boutont, mert még ez órában elküldöm ezt a pénzt — az édes anyámnak.

Szentkereszthy tekintete végigsik-

Legolcsóbb karácsonyi és ujévi ajándék.

Fénykép nagyítások életnagyságig, avagy eredeti felvételek után.

Darabja remek platin kivitelben 20 kor. Párja 32 kor. passepartouval együtt.

MAGAZINER ANTAL FÉNYKÉPÉSZETI MŰTERME S.-A.-UJHELY.

Igazolványokhoz szükséges vizit mellképek

Platin (matt) kivitelben, a mely nem karczolódik, 2 nap alatt készit el a rendes fénykép árban

uj hazájukba. Sőt a kivándorlónak azt is ki kell mutatnia, hogy van elég utipénze. Az új törvény tüzetesen szabályozza a kivándorlási és szállítási ügynökségeknek működését s jelentékeny óvadékpénz előleges letételéhez és a rendőri közegek részéről az üzlet menetének szigorú ellenőrzéséhez kötik. Amint látjuk, a kivándorlás szabályozása tekintetében nem megyünk túl azon határokon, amelyet az állam főnállásának érdekei föltétlenül kijelölnek. Ezen kereten belül teljesen szabad a ki- és beköltözködés.

— nov. 7.

Tanítók mozgalma. Lapunk előző számában említettük, hogy a nagymihályi, sátoraljaujhelyi és varannói áll. elemi iskolák tanítótestületei felhívást bocsátottak ki megindított fizetési mozgalmukból kifolyólag. A felhívást itt adjuk kivonatossan:

Kedves Kartársak! Mi zemplénvármegyei áll. iskolák tanítói sok éven át csendes megadással vártuk az anyagi helyzetünk jobbra fordulását. Távol tartottuk magunkat mindaddig az áll. tanítók anyagi helyzetének javítására irányuló mindennemű mozgalomtól; mert erősen hittük, hogy a jó miniszterünk, — aki mindenkinél jobban ismeri nyomorúságos helyzetünket és legjobban képes méltányolni terhes munkánkunkat, — az áll. tisztviselők fizetésének rendezésekor oly anyagi helyzetet teremt számunkra, mint amilyenben jutnak a velünk egyenrangulag kvalifikált áll. tisztviselők. De fájdalom, mint a villámcsapás oly váratlanul ért minket egy újabb keserű csalódás, amikor olvassuk, hogy 36 évi terhes szolgálat után még csak azon keserves bért sem érjük el, amelyet majd élvezni fog egy polgári iskolai tanító a tanügyi szolgálatának első évében. Kedves Kartársak! ezen bánásmód ellen a keblünket betöltő nemesebb érzés és az igaz honfiai szeretet tiltakozásra készítetnek minket. Hogy tehát ennek egyhangú és nyomatékos megnyilatkozását az illetékes helyre juttathassuk, e célból a Sátoraljaujhelyben legközelebb tartandó vármegyei általános tanítói gyűlés napján, reggeli 8 órakor az áll. elemi iskolában egytől-egyig jelenjünk meg. Kelt 1902. évi nov. hó 5-én. A nagymihályi, sátoraljaujhelyi és varannói áll. iskolák tanító testületei.

lott Zádor alakján s ebben a tekintetben volt valami hangtalan elismerés Zádor nemes lelkülete iránt. Talán eszébe jutott Szentkeresztlynek azon idő, mikor ő a világfiak pénzmezőstő életét élte, míg odahaza anyja éjjeket sirt át a dűledező ősi kurián. . . .

II.

Lacsarak felől bömbölt a szél. A Szávapart száraz homokját végig sepepte a vihar a kietlen, vigasztalan pusztaságon. A barakkban felve virasztottak a munkások s halk esti zsolozsmájukba belevegült az orkán ujjongása.

A „Ferkó“ az utolsó kavics-transzportot vontatta fel a Száván. Elcsúszott a felkorbácsolt folyam hullámainak zajongásán.

Szedley mérnök köpenyében burkolódva indult körutjára . . . Messze a tájon csupán a váltók vöröses fénye volt az egyedüli fényforrás s a távolban haladó gőzmozdony lángsziporkái, mely valóságos csillagözönként tünt elő a vak, setét, csillagatlan éjszakában.

A fiatal mérnök lelkében is tombolt a vihar. Vesztett, sokat vesztett . . . A barakk tiszt szobájában késő éjjelig folyt a kártyajáték . . . Elvesztette minden pénzét . . . Nem csak a magát.

Grenner főmérnök tetemes összeget adott át neki a kavics-munkások heti járulékaként. Mind elveszett . . .

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

Közpénztárak és számvevőség államosítása. Az 1902. III. t. c., mely a vármegyei központi és gyámpénztáraknak, úgyszintén a számvevőségi ügykezelésnek állami kezelésbe való átadását és átvételét kimondotta, az 1903. évi jan. hó 1-ével életbe lép. Az életbeléptetésről gondoskodó belügyminiszteri körrendelet, mely a vármegyei központi és gyámpénztárak 1903. évi jan. hó 2-án kezdődő átvételének és átadásának teljesítésével a vármegye részéről az alispánt, a törvényhatósági bizottság két kiküldöttjét, az árvaszéki elnökét, a tisztviselőt, a főszámvevőt, az átadó pénztárost és ellenőrt, a kir. pénzügyigazgatót, a számvevőség főnökét és az átvévi kir. állampénztár (adóhivatal) két felelős főtitkárját, tehát tizenkét tagú kiküldöttséget bízta meg, már kiadott a »Belügyi Közlöny« nov. 2-iki számában. Az átvétel és átadás az 1903. jan. 2-án megkezdendő s legkésőbb jan. hó 15-éig befejezendő. Hogy ez lehetővé váljék, a vármegye székhelyén lévő állampénztár a közönség részére csak délelőtt 8—12 óráig lesz nyitva. A délutánok az átadással és az átvétellel járó munkálatok végzésére fordíthatnak. A vármegyei központi és gyámpénztár működését beszünteti az 1902. évi dec. hó 31-én. Az említett naptól kezdve a vármegyei pénztári és számvevőségi szolgálatnak új, vagyis állami rendje lép életbe. Az eziránt tájékoztató intézkedéseket a vármegyei »Hivatalos Lap« útján fogja az alispán közreadni. E tekintetben a legfőbb tudnivalók ezek: a) minden pénztári és számvevőségi beadványt, levelezést, mely eddig a vármegyéhez ment, az 1903. jan. 1-től a sátoraljaujhelyi kir. állampénztárhoz (az eddig ugynevezett adóhivatalhoz) illetve a kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez kell címezni; b) a vármegyei központi alapokat (pótadó, utadó stb.) megillető községi járulékok az 1903. évi jan. hó 1-étől kezdve már az illetékes kir. állampénztárakba (vidéki adóhivatalokba) kell beszállítani a vármegye 451 községéből; c) az alispán által utalványozott, de az ez évi dec. hó 31-éig még ki nem fizetett összegeket (kereseteket stb.) az 1903. jan. 1-től kezdve az ujhelyi kir. állampénztár fizeti ki; d) az alispán által az 1903. évi jan. hó 1-től kezdve utalványozandó összegeket (kereseteket, felszámításokat stb.) az illetékes vidéki kir. állampénztár fogja a feleknek ki-

Ujra átélte lelkében az éjszakát. Ott látta magát az olajlámpás halvány fénye mellett, a szivar-füst gőzködésében, a barakk tiszt szobájában a helyőrség három tisztjével . . . Most is várnak rá.

— Siess Szedley, végezd a dolgot, aztán folytatjuk!

Nehéz, ólmos párázat ült le a földre. A szél megállt, megnyugodtak a hullámok . . . Előbújtak a csillagok s mindmegannyi lámpa égett az élőbb még csillagotlan, vak ég peremén.

Isten a tudója, meddig bandukolt így. Már derengett. Halványultak a csillagok . . . A lelki vádtól üzetve kődorgott az új vasuti vonal kavicsos töltésén.

Ezer gondolat kóválygott agyában: megmenteni becsületét. Neki neje van. Neje, és alig öt hónapos kicsi fia! . . . Neki, az elbukottnak, a becsületének meg kell őrizni a neje, a gyermeke becsületét! . . .

Anyjához imádkozott. Segítségül hívta. Imája végeztével boldog sugar villant át szemén.

Hogy néha mégis felkelnek a holtak! Leszaladt a Szávaparra . . . odafeküdt a szakadék szélére, megszakgatta ruháit, felturta maga körül a földet. Aztán agyához vitte revolverét s a dörrenés után a fegyvert zajos csobbanással temette el örökre a Száva.

Másnap reggel Szedleyt megtalálták megölve . . . kirabolva! . . .

fizetni; e) a gyámpénztárból utalványozott összegeket ezentúl is egyedül csak a vármegye székhelyén lévő állampénztár fogja kifizetni; f) viszont a gyámpénztárt megillető befizetések felvételére is csak az e) alatt megnevezett állampénztár jogosult. — Végeztetül felemlítjük, hogy az 1903. évi január havi fizetéseket már az erre illetékes kir. állampénztárak fogják kiszolgáltatni a vármegyei központi és járási alkalmazottaknak, s hogy mind ez fennakadás nélkül történhessék, a vármegyei számvevőségi ügykezelésnek ide vonatkozó részét az alispán már az ez évi dec. hó 20-án átadja a kir. pénzügyigazgatóságnak megfelelő további rendelkezés végett.

(A vármegyei »Hivatalos Lap« ma megjelent száma közli, egybekötve, a faskoláról és a fásításról szóló módosított vármegyei szabályrendeletet, — az acetylén-gáz előállítására és világításra, vagy más célokra való felhasználására tárgyában kiadott belügyi, illetve kereskedelemügyi rendeleteket, — az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló rendelet kiegészítését képező keress. miniszteri intézkedést, — az alispán hirdetését, hogy az 1902. évi törvényhatósági utadösszeírások és kivetések lajstromai közszemlére ki vannak téve a jegyzőségekben, az alsó-körtvélyes-topolyáni vicinális közuton létesítendő Dusa-híd hirdetését (árlejtés nov. 18-án d. c. 10 órakor a nagymihályi szolgabírói hivatalban) — végre a kassai kir. ép. hivatal hirdetését, hogy a 9790 kor. 34 fill.-el költségvetéssel ránküfűdi állami iskola építésének átadása Kasán a f. évi nov. hó 26-án, d. c. 10 órakor lesz.

(Inséges közmunkások. Vármegyénk északi határszélén a sztropkai járásban, éspedig a havaj—varehóci törvényhatósági, úgyszintén a havaj—sztropkó—polena—krasnobrodí községi köz. közuton állami segedelemmel foglalkoztatott inséges közmunkások heti kereseteinek a helyszínen holnap reggel teljesítendő kifizetése végett Dongó Gy. Géza vm. főszámvevő Ujhelyből ma délután elutazott M.-Laborczra.

(Kedvezmény rendezett tan. városok tisztviselőinek. A r. t. városok már többször fordultak a kereskedelmi miniszterhez, hogy tisztviselőik részére vasuti kedvezményeket biztosítsanak. A kérelem azonban nem talált meghallgatásra. Most ujjabban Sátoraljaujhely város polgármestere kérvényt nyújtott be a keres. miniszternek a kedvezményes jegyek dolgában és a kérvényt, melyet itt kivonatossan közlünk, átirat kíséretében megküldte a r. tan. városoknak pártolás végett. A kérvény így hangzik:

Az emberi természet vele született igazság és méltányosság érzete az, amely ismét kezünkbe adja a tollat, hogy azt a már több ízben hajótörést szenvedett jogos kérelmünket, hogy az állami hivatalnokok és törvényhatósági tisztviselők és családjaik, valamint 1901. év óta a rendezett tanácsú városok rendőrségi által élvezett vasuti kedvezmények, a rendezett tanácsú városok összes tisztviselőire kiterjesszessék. — Ujjból előterjesztük. A mi kérelmünk jogosságának tudatában megnyugtató és megerősítő mindannyiunkat, szabad legyen hivatkozunk arra a körülményre, hogy az állami hivatalnokok s törvényhatósági tisztviselők élvezte vasuti kedvezményeknek a rendezett tanácsú városok tisztviselőire leendő kiterjesztése ügyében előterjesztett kérelmeink jogosságát elismerni méltóztatott már akkor, amidőn az országgyűlési képviselők 1901. évi május hó 1-én a tárgyban kelt memorándumát aláírásával hatékonyabban tenni kegyeskedett. Hogy a már több ízben elutasított kérelmünket most ujjól nagyméltósághoz bátorokodunk előterjeszteni, ezen tettünk által nem visszaélni akarunk nagyméltóságod közismert nagylelkűségével, de tesszük azt azért, mert már a fentebb érintett körülmény is azt a bizonyosságot kelti fel bennünk,

hogy kérelmünk jogos s így azzal többé — nagyméltóságod igazság érzetében remélvén kérelmünk legbiztosabb és leghathatósabb támaszát — elutasítva nem leszünk. Kiváló tiszteltünk kifejezése mellett maradunk Sátoraljaujhely, 1902. évi október hó 20-án. Nagyméltóságod alázatos szolgálói: Székely Elek, polgármester.

JEGYZETEK
a hétről.

Jó ideje rovom már a heti események szemléletéből merített jegyzeteimet s bizony mondom, sokszor nehéz a krónikáiról dolga. Mert lapunk e helyén az apró-eseprő dolgok mellesével csak a jelentősebb kérdések megvitatásával szeretnénk foglalkozni. De akad-e egy kis vidéki város életében minden héten fontos, jelentős dolog? Bizony nem mindig. S hányszor esik meg, hogy ugyanazon kérdés kis idő múltán ujjól felmerül, — avval foglalkozni azonban nem lehet a krónikásnak, nehogy ismétlésbe essék s egyhangúvá tegye a rovatot. Bezzeg ha a vidéken szokásos pletykálkodás, a nivón alól álló kiesinyes személyi dolgok hánytorgatása ízlésünkkel megegyezne, tudnánk mi felette érdekes dolgokról beszélgetni, olyanokról, amelyek nagy érdeklődést keltenének egyrészt, de másrészt, általánosabb szempontból kitűzött célponttól, a tárgyilagos bírálat, komoly észrevétel s higgadt hang használatától térítene el bennünket. Ilyen áron pedig nem kérünk a felhajszolt érdekességből.

Pedig sokszor ugyancsak inceskedik velünk a patria ördöge, hogy tollunk hegyére vegyünk egy-egy mucsai szokást, s kigunyoljuk érdeme szerint. De minek fájó sebeket ütni még azokon is, akik talán megérdemlenék. Lássák be maguktól azok, akik ezt a módszert használják, hogy az nem mindig egyezik meg a toll méltóságával. Mert az újságírás alapjában véve nemes mesterség. Csak a kontárok alacsonyították le annyira, hogy az ember egyszer-mászor restelli, hogy céhbéli emberek mennyire eltávolodtak az igaz utról, a tulajdonképeni nemes céltól.

A sátoraljaujhelyi tanítók mozgalma kétségkívül rokonszenve mindenki előtt, aki a közoktatás ügyét szívén viseli. Mily idő óta folyik a tanítók állapotának javítására irányuló mozgalom s mily kevés eredményt bir ez eddig felmutatni! Valóban ez kiáltó jele nagy szegénységünknek. A jóakarát minden tényezőben megvan. A közönség ép úgy, mint az illetékes hatóságok a lehető legrokonszenvesebben foglalkoznak evvel a mindig előtérben álló kérdéssel s pozitív eredményeket még is alig lehetett elérni. Ez csak onnan magyarázható, hogy nem állanak rendelkezésre az anyagi eszközök, amelyekkel a sokféle jogos kívánság kielégíthessék, a bajok orvoslattassanak. Pedig ennek az intelligens s felette fontos osztálynak sürgős segítségre volna szüksége. De hát vajjon melyik társadalmi osztály nem szenved a létküzdelem miatt. Panaszodik mindenki, alig van ember — bármely foglalkozási ágban is, aki helyzetével meg volna elégedve. Az igények hihetetlenül megnöttek s ezzel ellentétben a jövedelmi források nemhogy emelkedtek volna, de még csökkentek. Végignéve az ország mai állapotán a fődhözragadt szegény emberektől kezdve a nagy hivatalokat elfoglaló urakig mindenki elégedetlen. Türelemmel kell tehát lennünk, s bizni abban, hogy az általános javulás már nem soká késbet.

Ime, országunk s megyénk egyik nyavalyája, a kivándorlási ügy már mégis rendezést fog nyerni. Azokból a törvényjavaslatokból, amelyeket e héten hozott nyilvánosságra a kormány, biztatást merithettünk arra nézve, hogy a sokféle anomália, ami a kivándorlási ügyekben eddig uralkodott, legalább részben meg fog

uj hazájukba. Sőt a kivándorlónak azt is ki kell mutatnia, hogy van elég utipénze. Az új törvény tüzetesen szabályozza a kivándorlási és szállítási ügynökségeknek működését s jelentékeny óvadékpénz előleges letételéhez és a rendőri közegek részéről az üzlet menetének szigorú ellenőrzéséhez kötik. Amint látjuk, a kivándorlás szabályozása tekintetében nem megyünk túl azon határokon, amelyet az állam főnállásának érdekei föltétlenül kijelölnek. Ezen kereten belül teljesen szabad a ki- és beköltözködés.

— nov. 7.

Tanítók mozgalma. Lapunk előző számában említettük, hogy a nagymihályi, sátoraljaujhelyi és varanói áll. elemi iskolák tanítótestületei felhívást boesátottak ki megindított fizetési mozgalmukból kifolyólag. A felhívást itt adjuk kivonatossan:

Kedves Kartársak! Mi zemplénvármegyei áll. iskolák tanítói sok éven át csendes megadással vártuk az anyagi helyzetünk jobbra fordulását. Távol tartottuk magunkat mindaddig az áll. tanítók anyagi helyzetének javítására irányuló mindenemű mozgalomtól; mert erősen hittük, hogy a jó miniszterünk, — aki mindenkinél jobban ismeri nyomorúságos helyzetünket és legjobban képes méltányolni terhes munkánkodatunkat, — az áll. tisztviselők fizetésének rendezésekor oly anyagi helyzetet teremt számunkra, mint amilyenbe jutnak a velünk egyenrangulag kvalifikált áll. tisztviselők. De fájdalom, mint a villámcsapás oly váratlanul ért minket egy újabb keserű csalódás, amikor olvassuk, hogy 36 évi terhes szolgálat után még csak azon keserves bért sem érjük el, amelyet majd élvezni fog egy polgári iskolai tanító a tanügyi szolgálatának első évében. Kedves Kartársak! ezen bánásmód ellen a keblünket betöltő nemesebb érzés és az igaz honfiumi szeretet tiltakozásra készítettek minket. Hogy tehát ennek egyhangú és nyomatékos megnyilatkozását az illetékes helyre juttathassuk, e célból a Sátoraljaujhelyben legközelebb tartandó vármegyei általános tanítói gyűlés napján, reggeli 8 órakor az áll. elemi iskolában egytől-egyig jelenjünk meg. Kelt 1902. évi nov. hó 5-én. A nagymihályi, sátoraljaujhelyi és varanói áll. iskolák tanítótestületei.

lott Zádor alakján s ebben a tekintetben volt valami hangtalan elismerés Zádor nemes lelkülete iránt. Talán eszébe jutott Szentkeresztlynek azon idő, mikor ő a világfiak pénzemészto életét élte, míg odahaza anyja éjjeket sirt át a düledező ősi kurián. . . .

II.

Lacsarak felől bömbölt a szél. A Szávapart száraz homokját végig sepepte a vihar a kietlen, vigasztalan pusztaságon. A barakkban félve virasztottak a munkások s halk esti zsolozsmájukba belevegylt az orkán ujjongása.

A „Ferkó“ az utolsó kavics-transzportot vontatta fel a Száván. Eles fütty belesivított az orkán dalába s túlhangozt a felkorbácsolt folyam hullámainak zajongásán.

Szedley mérnök köpenyében burkolódzva indult körutjára . . . Messze a tájon csupán a váltók vöröses fénye volt az egyedüli fényforrás s a távolban haladó gőzmozdony lángsziporkái, mely valóságos csillagzónként tünt elő a vak, setét, csillagatlan éjszakában.

A fiatal mérnök lelkében is tombolt a vihar. Veszített, sokat veszített . . . A barakk tisztai szobájában késő éjjelig folyt a kártyajáték . . . Elvesztette minden pénzét . . . Nem csak a magát.

Grenner főmérnök tetemes összeget adott át neki a kavics-munkások heti járulékaként. Mind elveszett . . .

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(Közpénztárak és számvéviség államosítása. Az 1902. III. t. c., mely a vármegyei központi és gyámpénztáraknak, úgyszintén a számvéviségi ügykezelésnek állami kezelésbe való átadását és átvételét kimondotta, az 1903. évi jan. hó 1-ével életbe lép. Az életbeléptetésről gondoskodó belügyminiszteri körrendelet, mely a vármegyei központi és gyámpénztárak 1903. évi jan. hó 2-án kezdődő átvételének és átadásának teljesítésével a vármegye részéről az alispán, a törvényhatósági bizottság két kiküldöttjét, az árvászek elnökét, a tiszt főügyészt, a főszámvévót, az átadó pénztárost és ellenőrt, a kir. pénzügyigazgatót, a számvéviség főnökét és az átvevő kir. állampénztár (adóhivatal) két felelős főtisztjét, tehát tizenkét tagu küldöttséget bizza meg, már kiadott a »Belügyi Közlöny« nov. 2-iki számában. Az átvétel és átadás az 1903. jan. 2-án megkezdendő s legkésőbb jan. hó 15-éig befejezendő. Hogy ez lehetővé váljék, a vármegye székhelyén lévő állampénztár a közönség részére csak délelőtt 8—12 óráig lesz nyitva. A délutánok az átadással és az átvevővel járó munkálatok végzésére fordítottak. A vármegyei központi és gyámpénztár működését beszünteti az 1902. évi dec. hó 31-én. Az említett naptól kezdve a vármegyei pénztári és számvéviségi szolgálatnak új, vagyis állami rendje lép életbe. Az eziránt tájékoztató intézkedéseket a vármegyei »Hivatalos Lap« utján fogja az alispán közreadni. E tekintetben a legfőbb tudnivalók ezek: a) minden pénztári és számvéviségi beadványt, levelezést, mely eddig a vármegyéhez ment, az 1903. jan. 1-től a sátoraljaujhelyi kir. állampénztárhoz (az eddig ugynevezett adóhivatalhoz) illetve a kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvéviséghez kell címezni; b) a vármegyei központi alapokat (pótadó, utadó stb.) megillető községi járulékok az 1903. évi jan. hó 1-étől kezdve már az illetékes kir. állampénztárakba (vidéki adóhivatalokba) kell beszállítani a vármegye 451 községéből; c) az alispán által utalványozott, de az ez évi dec. hó 31-éig még ki nem fizetett összegeket (kereseteket stb.) az 1903. jan. 1-től kezdve az ujhelyi kir. állampénztár fizeti ki; d) az alispán által az 1903. évi jan. hó 1-től kezdve utalványozandó összegeket (kereseteket, felszámításokat stb.) az illetékes vidéki kir. állampénztár fogja a feleknek ki-

Ujra átélte lelkében az éjszakát. Ott látta magát az olajlámpás halvány fénye mellett, a szivar-füst gőzködében, a barakk tisztai szobájában a helyőrség három tisztjével . . . Most is várnak rá.

— Siess Szedley, végezd a dolgod, aztán folytatjuk!

Nehéz, ölmos párázat ült le a földre. A szél megállt, megnyugodtak a hullámok . . . Elbűjtak a csillagok s mindmegannyi lámpa égett az elébb még csillagtalan, vak ég poremén.

Isten a tudója, meddig bandukolt így. Már derengett. Halványultak a csillagok . . . A lelki vádtól üzelve kődorgott az új vasuti vonal kavicsos töltésén.

Ezer gondolat kóválygott agyában: megmenteni becsületét. Neki neje van. Neje, és alig öt hónapos kicsi fia! . . . Neki, az elbukottnak, a beestelennek meg kell őrizni a neje, a gyermeke becsületét! . . .

Anyjához imádkozott. Segítséget hívta. Imája végeztével boldog sugár villant át szemén.

Hogy néha mégis felkelnek a holtak! Leszaladt a Szávaparra . . . odafeküdt a szakadék szélére, megszakgatta ruháit, felturta maga körül a földet. Aztán agyához vitte revolverét s a dörrenés után a fegyvert zajos csobbanással temette el örökre a Száva.

Másnap reggel Szedleyt megtalálták megölve . . . kirabolva! . . .

fizetni; e) a gyámpénztárból utalványozott összegeket ezentúl is egyedül csak a vármegye székhelyén lévő állampénztár fogja kifizetni; f) viszont a gyámpénztárt megillető befizetések felvételére is csak az e) alatt megnevezett állampénztár jogosult. — Végezetül felemlítjük, hogy az 1903. évi január havi fizetéseket már az erre illetékes kir. állampénztárak fogják kiszolgáltatni a vármegyei központi és járási alkalmazottaknak, s hogy mind ez fennakadás nélkül történhessék, a vármegyei számvéviségi ügykezelésnek ide vonatkozó részét az alispán már az ez évi dec. hó 20-án átadja a kir. pénzügyigazgatóságnak megfelelő további rendelkezés végett.

(A vármegyei »Hivatalos Lap« ma megjelent száma közli, egyebek közt, a faiskolákról és a fásításról szóló módosított vármegyei szabályrendeletet, — az acetylén-gáz előállítására és világításra, vagy más célokra való felhasználására tárgyában kiadott belügyi, illetve kereskedelemügyi rendeleteket, — az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló rendelet kiegészítését képező keresk. miniszteri intézkedést, — az alispán hirdetését, hogy az 1902. évi törvényhatósági utadóösszeírások és kivetések lajstromai közszemlére ki vannak téve a jegyzőségeknel, az alsó-körtvélyes—topolyáni vicinális közuton létesítendő Dusa-hid hirdetését (árlejts nov. 18-án d. e. 10 órakor a nagymihályi szolgabírói hivatalban) — végre a kassai kir. ép. hivatal hirdetését, hogy a 9790 kor. 34 fill.-el költségvetéssel ránküfűdi állami iskola építésének átadása Kaszán a f. évi nov. hó 26-án, d. e. 10 órakor lesz.

(Inséges köz munkások. Vármegyénk északi határszélén a sztropkai járásban, éspedig a havaj—varehóci törvényhatósági, úgyszintén a havaj—sztropkó—polena—krasnibrodí községi köz. közuton állami segedelemmel foglalkoztatott inséges köz munkások heti kereseteinek a helyszínén holnap reggel teljesítendő kifizetése végett Dongó Gy. Géza vm. főszámvévó Ujhelyből ma délután elutazott M.-Laborczra.

(Kedvezmény rendezett tan. városok tisztviselőinek. A r. t. városok már többször fordultak a kereskedelmi miniszterhez, hogy tisztviselőik részére vasuti kedvezményeket biztosítsanak. A kérelem azonban nem talált meghallgatásra. Most újabb Sátoraljaujhely város polgármestere kérvényt nyújtott be a keresk. miniszternek a kedvezményes jegyek dolgában és a kérvényt, melyet itt kivonatossan közlünk, átirat kíséretében megküldte a r. tan. városoknak pártolás végett. A kérvény így hangzik:

Az emberi természet vele született igazság és méltányosság érzete az, amely ismét kezünkbe adja a tollat, hogy azt a már több ízben hajótörést szenvedett jogos kérelmünket, hogy az állami hivatalnokok és törvényhatósági tisztviselők és családjaik, valamint 1901. év óta a rendezett tanácsú városok rendőrségei által élvezett vasuti kedvezmények, a rendezett tanácsú városok összes tisztviselőire kiterjesztessék. — Ujabb előterjesztés. A mi kérelmünk jogosságának tudatában megnyugtató és megerősítő mindannyiunkat, szabad legyen hivatkozni arra a körülményre, hogy az állami hivatalnokok s törvényhatósági tisztviselők élvezte vasuti kedvezményeknek a rendezett tanácsú városok tisztviselőire leendő kiterjesztése ügyében előterjesztett kérelmeink jogosságát elismerni méltóztatott már akkor, amidőn az országgyűlési képviselők 1901. évi május hó 1-én a tárgyban kelt memorandumát aláírásával hatékonyabbá tenni kegyeskedett. Hogy a már több ízben elutasított kérelmünket most újabb nagyméltóságodhoz bátorokodunk előterjeszteni, ezen tettünk által nem visszaélni akarunk nagyméltóságod közismert nagylelkűségével, de tesszük azt azért, mert már a fentebb érintett körülmény is azt a bizonyosságot kelti fel bennünk,

hogy kérelmünk jogos s így azzal többé — nagyméltóságod igazság érzetében remélvén kérelmünk legbiztosabb és leghathatósabb támaszát — elutasítva nem leszünk. Kiváló tisztelünk kifejezése mellett maradjunk Sátoraljaujhely, 1902. évi október hó 20-án. Nagyméltóságod aláztos szolgálai: Székely Elek, polgármester.

JEGYZETEK
a hétről.

Jó ideje rovom már a heti események szemléletéből merített jegyzetimet s bizony mondom, sokszor nehéz a krónikáiról dolga. Mert lapunk e helyén az apró-cseprő dolgok mellőzésével csak a jelentősebb kérdések megvitatásával szeretnénk foglalkozni. De akad-e egy kis vidéki város életében minden héten fontos, jelentős dolog? Bizony nem mindig. S hány-szor esik meg, hogy ugyanazon kérdés kis idő múltán újból felmerül, — avval foglalkozni azonban nem lehet a krónikásnak, nehogy ismétlésbe esék s egyhangúvá tegye a rovatot. Bezzeg ha a vidéken szokásos pletykálkodás, a nivón alól álló kicsinyes személyi dolgok hányortatása izlésünkkel megöregedne, tudnánk mi fellette érdekes dolgokról beszélgetni, olyanokról, amelyek nagy érdeklődést keltenének egyrésztől, de másrésztől, általánosabb szempontból kitűzött céltól, a tárgyilagos bírálat, komoly észrevétel s higgadt hang használatától tényleg el bennünket. Ilyen áron pedig nem kérünk a felhajszolt érdekességből.

Pedig sokszor ugyancsak inceselkedik velünk a patria ördöge, hogy tollunk hegyére vegyünk egy-egy musca szokást, s kigunyoljuk érdeme szerint. De minek fájó sebeket ütni még azokon is, akik talán megérdemlenék. Lássák be maguktól azok, akik ezt a módszert használják, hogy az nem mindig egyezik meg a toll méltóságával. Mert az újságírás alapjában véve nemes mesterség. Csak a kontárok alacsonyították le annyira, hogy az ember egyszer-mászor restelli, hogy céhbéli emberek mennyire eltávolodtak az igaz utról, a tulajdonképeni nemes céltól.

A sátoraljaujhelyi tanítók mozgalma kétségkívül rokonszenve mindenki előtt, aki a közoktatás ügyét szíven viseli. Mily idő óta folyik a tanítók állapotának javítására irányuló mozgalom s mily kevés eredményt bir ez eddig felmutatni! Valóban ez kiáltó jele nagy szegénységünknek. A jóakarát minden tényezőben megvan. A közönség ép úgy, mint az illetékes hatóságok a lehető legrokonszenvesebben foglalkoznak ezzel a mindig előtérben álló kérdéssel s pozitív eredményeket még is alig lehetett elérni. Ez csak onnan magyarázható, hogy nem állanak rendelkezésre az anyagi eszközök, amelyekkel a sokféle jogos kívánság kielégíthető. Pedig ennek az intelligens s felette fontos osztálynak sürgős segítségre volna szüksége. De hát vajjon melyik társadalmi osztály nem szenved a létküzdelem miatt. Panaszodik mindenki, alig van ember — bármely foglalkozási ágban is, aki helyzetével hihetetlenül megnőtték s ezzel ellentétben a jövedelmi források nemhogy emelkedtek volna, de még csökkentek. Végignézve az ország mai állapotát a fődhözragadt szegény emberektől kezdve a nagy hivatalokat elfoglaló urakig mindenki elégedetlen. Türelemmel kell tehát lennünk, s bizni abban, hogy az általános javulás már nem soká késhe.

Ime, országunk s megyénk egyik nyavalyája, a kivándorlási ügy már mégis rendezést fog nyerni. Azokból a törvényjavaslatokból, amelyeket e héten hozott nyilvánosságra a kormány, biztatást meríthetünk arra nézve, hogy a sokféle anomália, ami a kivándorlási ügyekben eddig uralkodott, legalább részben meg fog

szünni. Tehát mégsem volt eredménytelen a sok szó és irás, amelylyel a kérdést tárgyalták. És a kivándorlási ügy rendezése megoldása egy égető nagy kérdésnek, amely eddig félelmes arányokban feküdt előttünk. A jövő bizonyára meg fogja hozni egyéb társadalmi bajaink orvoslását is.

HIREK.

Krónika.

— nov. 8.

Hón tisztelt közönség! ne rójjon meg érte: Árva krónikás ám arról nem tehet, Hogy a harci láma, szokott rigmusimból Ki-kizökkent olykor, olykor engemet.

Ugy szeretnék hidjék, csak a rimnek élni, Hangulatot írni s nem maliciát; Hogy a krónikám a szezon képe lenne S ne kellene írni csf politikát.

De az ember gyarló, elragadja lángja, Verset ír és hiszi, hogy főlkétet ír; Vezéreknek hangja csendül fel a lanton És nem könnyed tréfa, avagy napi hír.

Im itt a november: meg lehetne írni Elmúlása édes, bús költészetét, Czéltalan futását tévelygő levélnek, Melyet ősz fuvalma elvisz szerteszt...

Meg lehetne írni bús romantikáját Dérel teljes reggélét, hideg éjjelét, És ez rimbe szedve, szép szavakba öntve Elénk tárna egy szép, gyönyörű mesét.

Sokkal többet érne, sokkal inkább hatna Poéta lélekre így a krónika; Amde Ujhely város, mindent rossznak tart már, Mibe nincs beöntve a malicia.

— th.

Itt, minálunk . . .

— nov. 8.

Bizony kérem, itt minálunk Bohém országban még mindig lobog a lelkesedés tüze. A blazirt kékvérűség nem feszélyeztetni gardánk törekvéseit. Bennünk is a véges földi élet pezseg, a mi sorsunk is csak abban a csilgában van megírva, mely már évezredek óta az ember tragoediájának fényét hinté sártekénkre. De, ha a sors szeszélye a közügy harcosát előkelő társadalmi piedesztálra sodorja, ha föl tud emelkedni a hétköznapi színvonalán fölül, úgy felhangzik az ismeretlenség homályából az epigonok süvöltése.

Ugyebár kedves olvasóim, meg fogják bocsítani nekem, hogy e krom-kém sorai közé ily erkölcsitanító sorokat szóttem. Pedig hát Isten látja lelkem, nem szándékom, hogy sötét vonásokkal rajzoljam a mi világunkat. Az önök képezetébe bevésszék Mourger színes képei, önök előtt a bohém élet már felépült a phantasia talaján azzal a lágy, mosolyt keltő derűvel, melyet a Bohém ország fényt sugárzó égitestének hisznek. Minek vegyitsem az illuziók tarka szálai közé a valóság rideg fonalait? Higyjék önök a redakció világát olyanoknak, mint a minőnek ismerik.

De tulajdonképen nem is erről akartam szólni. Szerettem volna belehelni ezekben a tömör sorokba annak a férfias erőnek, annak a büszke öntudatnak halavány árnyékát, mely az újságíró rögös pályáján vezérli. Mert hisz babérról szó sem lehet. A dicsőség után szomjuhozó tömeg letépi a borostyánt a vezér homlokáról s mig tegnap még félisten volt előtte — ma már hitvány — sárbálvány. Pedig embernek lenni nem bűn! És éppen az újságíró, ki a napi krónikák porondján küzd, kit nem vakít el az önbálványozás, van leginkább kiszolgáltatva a konera éhes tömegnek. Az erő, a férfias komolyság, az igaz buzgóság őrzi meg a küzdelmek hevében, az élet hullámainak torlaszai között a tragikomikus végecéltől. Mert apró, alacsony érdekek kielégítése megszentelteleníti a sajtó tisztaságát és aláhanyatlak majd az álprófeta az emberbaráti közöny habjaiba.

Eszembe jut e sok gondolat abból az alkalomból, hogy egy excen-trikus angol miss újságírói önéletraj-zát olvastam, melynek minden sorából a női üdeség, a női naivság bájos

szelleme sugárzik ki. Meglepő pszichológiai okoskodásokkal avanszirozott az egyéni erkölcs, — fejlődés lajtör-jáján és valóban oly újságírói rekord-dokkal biztosított helyet magának a zsurnalisztika történelmében, melyek után a vidéki reporterek csak üres órákban mernek lábitozni. A férfias komolyság, nemes ügy buzgóság, melylyel az angol kisasszony hivatásának oltárán áldozott, ledönti a vá-laszfalakat, megdönti a nemzeti kaszt-rendszerek korlátjait.

Ha egy kis lélektani taglalással átvisszük az angol kisasszony histó-riáját a mi lokális viszonyainkra önkéntelenül is egy romantikus varázis hatása alatt fogunk örvendezni ennek a kultúrtenynek! Hát bizony Bohémiában kezd már felsűtni a légység, az üdeség napja. Megolvasztják a bohém élet fád merevségét a bájos női munka-társak aranycsengésű kacagásai és Isten tudja mért, azok az Éva anyánk bájos leányairól regélő édes-bús románcok komoly tragoediákká lesznek! . . .

Regan.

— Kinevezés. Zemplén várm. főispánja — Dr. Chudovszky Móricz budapesti műtörvost a Nagy-Mihályi közkörház igazgató főorvosává nevezte ki.

— Pénzügyőri szemlések áthe-lyezése. Hatzala János helybeli m. kir. pénzügyőri szemlésh Homonnára, — Szuhár Vince Homonnáról Tokajba, — Passiuth Vince Sztropkóról Homonnára és Kiszti János Király-Hel-mecsről a sztrópkói m. kir. pénzügyőri szakaszhoz hasonló minőségben át-helyeztettek.

— Esküvő. Frisch Adolf mármáro-szigeti könyvelő holnap tartja esküvőjét Sátoraljujhelyben Perlmutter Annával, Perlmutter Sámuel helybeli mészáros leányával.

— Nyilvános köszönet. Dr. Elek Imre gálszécsi ügyvéd ur, a gálszécsi ev. ref. templomra 100 azaz száz koronát ajánlott fel és azt az egyházi pénztárba mai napon be is fizette. Egyházam nevében itt a nyilvánosság előtt mondok köszönetet a nemes lelkű adakozónak s kívánom, hogy az Ur Isten e jó lelkű jótéteményét száz-szorosan fizesse vissza. Gálszécs, 1902. november 6. Péter Mihály ev. ref. lelkész.

— Exhumálás. A két év előtt elhunyt Dr. Károlyi Aladár volt helybeli kir. törvényszéki bíró ham-vait ma délelőtt emelték ki sírjából a köztemetőben. Az exhumálásnál a hatóság részéről Schmidt Lajos rendőr-kapitány és Dr. Szepessy Arnold vá-rosi t. főorvos voltak jelen. Károlyi Aladár hamvait családja innen Pó-zsonymegyébe, Galánthára szállította.

— Az összes sátoraljujhelyi is-kolákat bezárták. A Sátoraljujhely-ben uralkodó vörheny-járvány miatt felsőbb helyről érkezett rendeletre a helybeli összes iskolákat a mai napon négy heti időtartamra bezárták. Az előadások ez évi december hó 9-éig szünetelnek.

— Villamos ventilatio. A Zem-plénvármegyei-Kaszinó tagjainak egy régi vágyát teljesítette a Kaszinó vá-lasztmánya, amidőn a kaszinói helyisé-get villamos ventilatiókkal szerelte fel, a ventilatio munkálatai már most foly-nak s pár nap mulva át lesznek adva rendeltetésüknek.

— Aki a tótnak szállást ad. . . Cziráky Ferenc helybeli asztalosse-géd megszajnlta Vásárházi Mór nevű munkanélküli kollegáját és megosz-totta vele szállását. A befogadott fia-tal ember jól aludt a fűtött szobában, s reggelre, mielőtt társától szótlánul eltávozott volna, csupa hálából elvitté ruhája zsebéből összes készpénzét, 14 koronáját. A pénzzel megurott asz-talossegédet nyomozza a rendőrség. — Ugyancsak egy szállásba befoga-dott tót, Bora János sárospataki nap-számos lopta meg Kulits János ke-

rékgyártó két helybeli segédjét. Mi-alatt aludtak, Haján János segédétől ezüst órát és téli kabátot lopott, Gágyó János segédét pedig szintén egy téli kabától fosztotta meg. Kö-rözik.

— Gyilkosság. Jalova községben Timkó György ottani lakos civódás-ból kifolyólag Barnisin Szinkó ugyan-ottani lakost egy kaszával úgy meg-vágta, hogy az rögtön meghalt. A tettest elfogták és a bíróságnak át-adták.

— Jó fogás. Lapunk mult szá-mában megemlékeztünk arról, hogy Onodi recte Nagy István és Jura-nics Jánosné szül. Lemák Karolin személyében milyen veszedelmes be-törő tolvajok kerültek a rendőrség kezébe. A két betörő elfogatása óta konokul tagadta bűnös cselekményét, mig végre tegnap rászánta magát a vallomástételre. A betörések és lopások nagy részét bevallották, mig egyes tárgyakról mit sem akarnak tudni. A lopott tárgyak halmazát itt adjuk; lehet, hogy valaki ráössmer saját holmijára. 1. Öt drb., nemesi korona alatt V. G. monogrammal ellátott finom himzett női ing. 2. 1 drb. piros kivatásos fe-hér férfi háló ing. 3. 1 drb. barchett női alsó szoknya V. G. betűvel. 4. 1 drb. fehér alsó szoknya V. betűvel. 5. 1 drb. női alsó nadrág. 6. 1 drb. kékeskék sárga kék és abrosz. 7. 1 pár szürke szarvasbőr, egy pár sárga glassé kesztyű. 8. 5 drb. V. G. mo-nogrammos zsebkendő. 9. 7 drb. V. betűs fehér fásli. 10. 1 drb. R. H. betűs alsószoknya. 11. 1 drb. V. I. monogrammos fehér zsebkendő. 12. 1 drb. fekete atlas sárga selyemmel himzett női alsó szoknya (zshippon). 13. Egy sötét kék drapp béleses téli kabát, belül a zseb felett K. A. betűvel, bársony gallér alatt Weisz Vilmos és fia budapesti cég nevével. 14. Egy drb. zöldes vastag angol szövöttü fe-kete-fehér kockás rövid férfi kabát, gallér alatt Weisz Vilmos és fia bu-dapesti cég nevével. 15. 1 drb. sárga kigyóbőr szivartárcsa. 16. 1 drb. sárga bőr szivarka tárcsa. 17. 1 drb. sárga bőr aprópénzes erszény. 18. 1 drb. háromnyilású fekete disznóbőr erszény. 19. 1 drb. tajték szivarszipka vörös tokban. 20. 1 drb. kis tollkés ollóval. 21. 1 drb. szemüveg (cvikker) sárga réz foglalatban. 22. Egy fehér csont bajuszkéfe ugyanolyan kis tésüvel. 23. Egy fehéryelű kés egy pengé-vel. 24. Egy gömbölyű s egy négy-szögletes zsebtűkőr. 25. Egy irón-fa-ragó. 26. Egy drb. Miskoczon Krausz József zálogházában folyó évi októ-ber 17-én elzalogosított 3 drb. köves aranygyűrűről szóló zálogbárca. 27. Kis Imre 5-ik gyalogezredbeli 1901 sorozási év 1013 t. k. számú ka-tonakönyv, melyben október 3-án nyiregyházi tartózkodás van beje-lentve.

— Tűz Z.-Agárdon. Z.-Agárd köz-ség békés nyugalmát e hó 5-én dél-után 2 óraker tüzilárma zavarta meg. Ugyanis Csontos Gábor ref. lelkész szalmakazlalt gyújtotta fel ismeretlen tettes, melytől aztán meggyuladt a csűr, istálló is s nemsokára elhamvad-t. Nagymennyiségű szalma és takarmány égett el. Az istállóban volt marhaál-lományt sikerült megmenteni. Csak a gyors segélynek köszönhető, hogy az egyházi épületek nem lettek a tűz martalékává. A gyanu egy a község-ben lakó elzüllött egyénre irányul, akit a csendőrség el is fogott.

— Értesítés. A nagyváradi pro-tesztáns jótékony egyesület felkért a következők közlésére: A „Nagyváradi protestáns jótékony Egyesület” a Nagyváradon felállítandó protestáns tanítónképezde javára tárgysorsjáték rendezését határozta el, melynek hu-zása f. évi november hó 1-ére volt kitűzve. Minthogy azonban, a kibo-csátott 100.000 drb 50 filléres sors-jegyekből a mai napig nem kelt el megfelelő számban, a tárgysorsjátékot rendező bizottság, a nmlts m. kir. pénzügyi miniszter úr engedélye alap-

ján a húzást, az 1903-ik év novem-ber 1-jére halasztotta el. Midőn erről a n. é. közönséget tisztelettel értesít-jük, egyuttal azon alázatos kérelem-mel fordulunk a n. é. közönséghez: kegyeskedjék jótékony célunkat szí-ves pártfogásával és támogatásával előmozdítani. Nagyvárad, 1902. okt. hó 31. Mezey Mihály. kir. közjegyző, r. b. elnök.

— Két betörés. E hó 7-éről 8-ára menő éjjel betörők jártak Wal-ler Herman Kazinczy-utcai és Primche Jakab Gyártelep-utcai szatócsok bolt-jaiban. Mindkét helyen az utcára szolgáló ajtókat feszítették föl, de lopni már nem volt érkezősük, mert a háziak a betörőket elriasztották. Waller boltja előtt a betörők bűnjelt is hagytak. A rúdra helyezett villany-lámpára egy rok volt fellökve, való-szinűleg azért, hogy a rok a világos-ságot eltakarja s így a sötétben há-borítatlanul végezhessek munkájukat. Azt hiszik, hogy egy és ugyanazon betörők jártak mindkét helyen. A bűnjel alapján a rendőrség a tettesek kézrekerítése céljából megindította a nyomozást.

— Milyen időnk lesz november-ben? Megfelel erre a kérdésre Falb, a bécsi időproféta. November első fele — így szól a jóslat — az első napok kivételével meglehetősen száraz lesz, míg a következőkben eszések lépnek fel. Havazások csak a hó negyedik hetének elejére várhatók kiterjedtebb mértékben. A hőmérséklet nagyobb-részt a normálison felül áll, az utolsó hét elejének kivételével, amikor né-hány napig nagy hidegek járnak. Kiterjedtebb eszések csak a hó utolsó napjaiban lesznek.

— Pilseni sör kimérés. Friss H. jónévű vendéglőjében naponta frissen csapolt pilseni sör lesz kimérés po-haranként 11 krajcáron. — Ugyanaz palackonként is kapható 26 krért, mit is az érdeklődők tudomására ho-zunk.

— Razzia. A rendőrség ma raz-ziát tartott a városban, melynek ered-ménye 7 foglalkozás nélküli csavargó egyén befogatása volt. A letartóztatot-tak között volt 5 férfi és 2 nő, akik-nek egy részét igazolásuk után mun-kába állították, a többi illetőségi he-lyeikre toloncolták.

— Rendőri hírek. Lopás. Friedman Móric terménykereskedő Andrassy-utcai lakásának konyhájából ismeret-len tettes egy téli kabátot lopott, melynek zsebében 70—80 korona kész-pénz volt. — Zsebmetszők eltolon-colása. Öt ösmert zsebmetszőt tolon-coltatott el ma a rendőrség Heő-Csa-bára. A jó madarak ezek: Horváth György, Kolompár János, Kovács Rudi, Kovács Jóska és Kolompár Marci.

— A német és francia nyelvet alaposan tanítja egy helybeli tanító. — Bővebbet a kiadóhivatalban.

— A legszebb és legszerencsésebb bankházak egyike Budapesten a Ki-rály-bazár a Ferenciek-terén, mely dúsan aranyozott homlokzatával vá-lóságos látványosságot képez. A főkapu melletti díszes helyiségben van a Bu-dapesti Takarékpénztár osztálysors-jegy-eladási osztálya, ahol legutóbb — amint a napilapokban is olvasható volt — rövid időközben három nagy főnyereményt fizettek ki a szerencsés sorsjegyvevőknek. Jelenleg a posta is-mét özönével hozza a megrendelése-ket ezen szerencsés bankháznak, mi-után az új húzás már november 21-én történik Ott a legkisebb ren-delést is pontosan intézik el, költséget pedig nem számítanak. Egy negyed sorsjegy ára 3 korona, egy fél 6 kor. egy egész 12 korona. Ki onnan sors-jegyet hozatott, még nem bánta meg.

— A szerencse olyan, mint a li-dérc. Az emberek gyarlósága abban tűnik ki, hogy szerencséjüket egész életükön át ott keresik — ahol nem találják. A szerencse olyan, miut a

lidérc, maga mutatja meg magát, csak észre kell venni. De aztán meg is kell fogni. Ameddig a fény világít, addig kell kapni utána. A legutóbbi sorsjátékban a legnagyobb nyeresemény, a 600.000 koronás jutalom, a Wolf Hugó bankháza által eladott $\frac{1}{8}$ s beosztású sorjegyre esett és így ezen legszerencsésebb főelárúsító egyszerre nyolc szegény embert tehetett boldoggá. Ahova a szerencse egyszer betette lábát, ott jó ideig meg is szokott maradni, kísérelje meg tehát mindenki szerencsésjét és rendeljen osztálysorsjegyeket Wolf Hugó bankházában, Budapest, Bálvány-utca 10. Az új terv szerinti, 5000 nyereseményrel szaporított XI. sorsjáték első osztályának huzása már 1902. évi november hó 20. és 21-én tartatik meg. A sorsjegyek ára: egy egész 12 K., egy fél 6 K., egy negyed 3 K., egy nyolcad 1 K. 50 fillér.

— **Állást keres.** Úgyes, gyors, jó munkás, becsületos és teljesen szakképzett jegyző, ki hosszabb tartamu önállóságától csak most vált meg, elvállal jegyzőségdi, irnoki, vagy végrehajtói teendőket. Cim és egyéb adatok Sátoraljaújhegyben, Központi kávéházban Károly pincértől tudhatók meg.

— **A megmentett katonatiszt.** Egy fiatal, délceg katonatiszt, fulig szerelmes volt egy művelt leányba. Házasságot is ígért neki. Katonánál azonban kaució nélkül nem lehet házasságot kötni. A leánynak nem volt több pénze egy pár ezer koronánál, ennél fogva a hadnagynak le kellett mondania tisztii állásáról, hogy ígéretét beválthassa. Egy előkelő részvénytársulatnál pénztárnoki állást nyert el és itt már elég volt mennyasszonya pénze a szükségelt kaucióhoz. A boldog jegyespár allig győzte várni a kitűzött esküvő határnapját, midőn a véletlen egyszerre nagyot változtatott a fiatal pár sorsán. Egy délután a vőlegény szédült ábrázzal rohan menyasszonyához. „Tönr-tettek, édes egyetem!” — „Végünk van!” — Egy volt tisztársamért, kit elhelyeztek innen, jótálltam nagy összeg erejéig s ez a szerencsétlen ember öngyikos lett, amit csak ma tudtam meg, midőn a jótállási váltó alapján lefoglák a kauciót. Ha nem tudom a váltót rövid idő alatt rendezni, elvesztem állásomat!” — A menyasszony vigasztalja, biztatja és buzdítja vőlegényét és midőn épen a nagy vesztélyre és isten jóságára hivatkozna. kopogtattak. Egy komoly uriember lép be, mint a Török A. és Tsa bankházának, képviselője s jelenti, hogy a budapesti Teréz-körút 46. szám alatti főútletről jön. Anélkül, hogy sokat magyarázgatna, leolvass a menyasszony asztalára egycsomó ezres bankót és kéri a nyerő sorjegyet. Ime ismét bebizonyult, hogy ahol a baj legnagyobb, ott Isten segítsége legközelebb.

— **Óriási azok száma,** kik anyagi boldogságukat a magy. kir. szab. osztálysorsjáték intézménynek köszönhetik, közülök igen sokan **Bihari Ede** főelárúsítónak (Budapest, IV., Városház-utca 14.) köszönhetik szerencséjüket. Érdekelni fogja az olvasót hogy hol nyerték azokat nyereseményeket, melyeket a nevezetű főelárúsító fizetett ki. Ime itt következnek: Az elősorsjátékban a 600.000 koronás jutalomdíj $\frac{1}{8}$ -át Maros-vásárhelyen, $\frac{2}{8}$ -át Medgyesen, $\frac{3}{8}$ -át Ujpesten, $\frac{4}{8}$ -át Budapesten. A hatodik sorsjátékban nyert 600.000 koronás jutalomdíj $\frac{2}{4}$ -ét Csikmegyében, $\frac{1}{4}$ -ét Bácsmegyében, $\frac{1}{4}$ -ét Gömörmegyében. A 200.000 koronás főnyeresemény $\frac{1}{8}$ -át Pozsonyban, $\frac{2}{8}$ -át Veszprém-megyében. $\frac{1}{8}$ -át Kolozsvárott, $\frac{1}{8}$ -át Cinkotán, $\frac{1}{8}$ -át Alsó-Fejérmegyében és $\frac{2}{8}$ -át Budapesten. Felhívjuk a t. olvasó figyelmét Bihari Ede szerencsés főelárúsító mai hirdetésére kihez megrendelések — tekintettel a nagy keresletre — mielőbb intézendők. A huzás f. hó 20-án kezdődik. $\frac{1}{8}$ s sorsjegy 1,50 korona $\frac{1}{4}$ — 3 kor., $\frac{1}{2}$ — 6 kor., $\frac{1}{1}$ — 12 korona.

IRODALOM.

Anyámhoz.

Nem emlékszem többé, nem emlékszem vissza, Mondják: gyönyörű-szép fekete szemedre, Melylyel büszkén néztél pajkos gyermekedre, Nem emlékszem vissza jóságos arcodra . . .

Karod ölelése nem melegít már rég, Azt a keveset is, mit juttattál nekem, Világ csalárdásága rég elszedte tőlem, Pedig egy kis meleg bizony férne rám még.

Mosolygó ajakad édes mézü csókja, Hulló könyeimnek lepatakzó árját, Mivel visszasirom a mult boldogságát, Ez életben többé soha le nem mossza.

Erős reménységgel és nagy életvágygyal Kezdettem gondterhes pályámnak futását, Nem váltál mellettem, hogy mutassad utját: Elhagyva bolyongtam összetépett szárnyal.

Nem zúgolodom már s nem panaszként mondom, Kérni akarok csak, ha csakugyan úgy van, Hogy van bennünk élet, amottan is túlnan, Kérni akarok csak, hogy könnyíts e sorson.

Könyörögj számomra, könyörögj kegyelmet, Szívem fagyos kérégt ami majd feloldja, Keserű könyvemet édessé csókolja; Könyörögj kegyelmet: étető szerelmet. iksz.

— **Az „Adalékok Zemplén vármegye Történetéhez”** c. havi folyóiratunknak 1902. évi, egyszersmind a VIII. évfolyamnak **novemberi** füzeté a következő tartalommal jelent meg: 1. Mátyás király levele Zemplénhez 1467-ből. Fordította: Matolai Etele. — 2. Zemplén vármegye történeti földrajza. (XLIX.) közl. Irta: Dongó Gy. Géza. — 3. Zemplén vármegye politikai és helyrajzi ösmertetése. (80. folyt.) Latinból: Matolai Etele. — 4. Történeti jegyzetek Zemplén vármegyéről. (80. folyt.) Latinból: Dongó Gy. Géza. — 5. Zemplén a „Corpus Juris”-ban. (I.) Irta: Dongó Gy. Géza. — 6. Szirmay András naplója. (73. folyt.) Közli: Karsa Ferenc. — 7. Bodrog-Keresztur város régi törvényei. (7. folyt. és vége.) Közli: Bacske Bálint. — 8. O-Liszka Diáriomából. (IV.) Közli: Dongó Gy. Géza. Levelesláda: — 9. Zsigmond király 1412. évi nyílt levele. Közli: Dongó Gy. Géza. — 10. Deregyei Daróczy Ferenc végrendelete. (6. folyt. és vége.) Közli: Péter Mihály. — 11. A ref. egyházlátogatások jegyzőkönyveiből. (V.) Közli: Dongó Gy. Géza. — 12. A Rákóczi-féle adománylevelekből. (XXX.) Közli: Karsa Ferenc. — 13. Irodalom. A sárospataki vár. (Divald Kornél könyve.) Irta: Petrássevich Géza. — 14. Tárcza. Andrassy, a jeruzsálemi zárándok. Irta: Fesztóry József. — 15. A szerkesztő póstája. — A havonkint 2 iven megjelenő „Adalékok” előfizetése egész évre (12 füzetre) csak 6 K. — **Melegen ajánljuk mindenkinek, akit vármegyénk viszontagságos története érdekel; főképp pedig ajánljuk a vármegyebeli községek figyelmébe, mivelhogy ebben az évfolyamunkban is folytatódik a községeknek külön-külön történeti és helyrajzi ösmertetése. — Az előző évfolyamokhoz diszas könyvtáblákkal még szolgálhatunk. — Ezeknek az ára 1 kor. 80 fillér, póstai küldéssel: 1 kor. 90 fillér. — A jövő havi, vagyis decemberi füzet az évfolyam név- és tárgymutatóját, az előfizetőbe névsorát, ugyszintén az évfolyam kútfoit képező, forrásmutatókat sorozatát fogja hozni.**

— **Az új, vagyis IX. évfolyamra szóló előfizetések a kiadóhivatalhoz küldendők.**

TANÜGY.

Szerény megjegyzések

(y) ur „alázatos észrevételeire.”

A rágalmat még az erény maga sőt képes kikerülni. Shakespeare. Hamlet III. felv. 2. jel.

Engedje meg a m. t. szerkesztő ur, hogy a Z. hasábjait még egyszer és utoljára igénybe vehessem, hogy (y) ur belássa, hogy nincs igaz. Sohase voltam a személynek el-

lensége, nem is leszek, hiszen azt prédikáljuk: „szeresd felebarátodat”; de az igazságot és jogot mindenkivel még (y) urral szemben is védeni fogom a csekély, de legjobb tudásom s meggyőződéseim szerint.

Aki az (y) ur által „A népnevelés ügyében” című cikkre szóló megjegyzéseimet elolvasta s elfogulatlanul ítélte, meggyőződhetek arról, hogy tárgyilagossá voltam és semmit sem gyanúsítottam meg, sem nem lekéztettem, csak a hirlapi inkognitóra tett megjegyzést. Megirtam szerény véleményemet a vallás-erkölcsös nevelésre vonatkozólag és **adatokkal** bizonyítottam, hogy (y) ur méltatlanul meghurcolt egy köztisztelőben levő főpáztort.

Azt hitük, hogy (y) ur meggyőződvén az igazságról s belátván tévedését, hisz tévedni emberi dolog, — a főpáztorttal szemben, a megtámadott főpáztornak elégtételt fog adni. Csalódtunk. (y) ur még megtoldotta igazán finom irmodorban irt mondani-valóját a főpáztorttal szemben; sőt „alázatos észrevételekben csekélységemre — tudtam azt előre — és általában a gör. kath. papságra is ráveti magát és ugyancsak kitanit minket quereus quam devore,” hazafiui kötelelességeinkre.

Ami a főpáztort illeti, megirtam már a mondanivalót, most csak annyit írok az (y) ur által hangoztatott hazafiui kötelelességre, hogy úgy a főpáztort, mint csekélységem és minden gör. gath. tudja hazafiui kötelelességét és a hazai szentesített törvényeket a legnagyobb tisztelettel megtartja és különösen szem előtt tartja a népnevelés és tanításra vonatkozó nemcsak törvényeket, de rendeleteket is, erre nézve nincs szükségünk kioktatásra. A meggyanúsításra pedig csak azt válaszoljuk, hogy egy ezred év áll a hátunk mögött s a történelem bizonyítja hazafiságunkat.

Ami személyi működésemet illeti, hála Istennek én is azt irhatom (y) urnak egész szerényen, hogy immár 25 (huszonöt) éve, a legnehezebb átmeneti korszakban szolgálom a hazafias népnevelés s tanügyet és ha szerénytelen volnék, írásbeli elismeréseket is mutathatnék, de nemcsak a püspökömtől. Soh’se publikáltam, most se teszem, mert amit tettem, azt megtenni kötelelességemnek ismertem.

(y) ur írja, hogy szabad idejébe irodalmi munkásságot fejt ki és pedig 15 év óta. Ez szép dolog. De engedje meg nekem is (y) ur, hogy most az egyszer szerénytelen legyek. En is irhatom, hogy ime már 25 éve, hogy van, hogy a közéleti, szociális, tanügyi, közgazdasági. . . dolgozataim nekem is vannak és ezekből egy néhány a kedves „Zemplén”-be is napvilágot látott, de sohasem gondoltam ezért dicséretet nyerni és soha se dicsékedtem el vele. A cikkek felé soha sem szoktam hivalkodásból, avagy hiúságból kiirni nevemet, de szerényen a cikk után, — most is „Szerény megjegyzésem” homlokára nem én, de a m. t. szerkesztő ur írta ki a teljes nevemet. Most se hoztam volna fel, csak azért hozom fel, hogy (y) ur és mindenki tudomásul vétel végett tudja meg, hogy — bár mint „rusznyák” népnek papja a magyarországi orosz nyelvet birom írásban és szóban és tudok cyril betűkkel is írni, — még életemben egyetlen-egy orosz nyelvű hirlapban, vagy könyvben egyetlen-egy cyril betűkkel irt cikket sem irtam. Nem azért, hogy talán szegény, avagy nem engedhető dolog volna egy „rusznyák” papnak a népnyelvén és betűin írni, hisz a népért vagyunk s nem a nép értünk, de csak azért, mert mindig kedvesebb előttem a magyar szó s a magyar betű, s mert „gondolataimat másokkal néha írásban” is mindig jobb szerettem magyarul közölni, mert am vagyok oly magyar származású én is, mint (y) ur, ha talán tót, vagy orosz ajku is volt a dajkám.

Kérem (y) urat cáfoljon meg, hogy nem igaz, amit fentebb irtam

és akkor vesse szememre — ezt is méltatlanul s igaztalanul — pcsolinai iskola cyril betűs felírását.

Azt írja (y) ur „alázatos észrevételében”, hogy (y) ur előttem veres posztó. Nagyon téved. Ha posztónak nézném, akkor fekete posztó volna előttem (y) ur. En (y) ur személyével — pláne lévén (y) ur egy békés „polgár” — sohasem foglalatostkodtam s nem is fogok, én miattam örökké ismeretlen maradhat, de annyit mindig meg fogok tudni (y) úrról, ha egy (y) jegyű cikket olvasok el a „Z”-ben, melyik (y) urral van dolgom, mert az „ember a stilus”, milyen az ember, olyan irányja. (y) ur kilétére nem vagyok kíváncsi, de azért kijelentem, hogy szerény meggyőződéseim a hirlapírás terén az, hogy elveket, rendszert lehet névtelenül, vagy jegyet használva támadni s döngetni, de személyt soha, soha igaztalanul, méltatlanul. Teljes őszinteséggel tehát kijelentem, hogy (y) ur előtt vörös posztó a cyril betű és a cyril betűket elolvasni tudó gör. kat. papok, mert már meggyőződünk arról nem egyszer. Ezt láttuk a „Z.” ez évi okt. 28-ik számának „Pánszlávok” c. vezéreléskből is, melyet igen is elolvastam, s ha nem is csekély személyemről volt szó benne, de paptársaimról, kiket személyesen nem ösmerek.

Nem jó van ez így (y) uram s uraim. Ha mi magyarok így becsüljük meg egymást, hogy igaz ok és konkrét eset nélkül meggyanúsítjuk egymást, meghurcolunk egy egyházi testületet főpáztorával élén, akkor ki fog minket megbecsülni? Ha mindig csak a félreértést a gyanúsítást, szitani fogjuk, akkor soha se értjük meg egymást, s nem a szeretet, de az ellenszenv, a gyűlölet kap lábra, amittől Isten ovja édes hazáikat s polgárait.

Értsük meg tehát egymást a cyril betű használatába vonatkozólag is. Ha felvilágosításom az ügy tisztázásán csak egy szemernyit is lendített, örvendeni fog a lelkem, ha belátja (y) ur és i. t. olvasó közönség, hogy az oly sokszor igazán méltatlanul meghurcolt gör. kath. papság s az orosz vagy ha úgy tetszik a ruthén ajku népat igazán igaztalanul s méltatlanul támadtamadják. Ha netalán konkrét eset, ha ugyan van vagy lesz: nem kell kimélni, meg kell ostorozni; de csak egy általánosságban a cyril betűk miatt herce-hurcát idézni elő, ez sem nem helyes, sem nem tanácsos. És miért? Hát azért, mert mindenki előtt aki a tárgygyal foglalkozik, tudva van, hogy a népet nevelni tanítani, első sorban a saját anya nyelvén lehet sikeresen, — ez ki nem zárja hogy anya nyelve mellett a magyar nyelvet meg ne tanulhassa, caakhogy el kell ismerni hogy a tanító ügyességétől, szorgalmától, a tanulóktól sok függ. Azt (y) ur is azt hiszem elismeri, hogy a ruthén ajku gyermekeket anya nyelvükön is kell oktatni s ha kell akkor mindjárt itt van a cyril betű szükségessége.

Továbbá aki ösmeri a ruthén ajku gör. kath. nép szertartását, az tudja, hogy minden egyházi könyv cyril betűkkel van nyomtatva, azt is tudja, hogy a gör. szertartásban a lelkészszel a nép közösen végzi az istentiszteletet, tehát ez okból kell tanítani a „rusznyák” népet cyril betűre. Es ha ez a magyar nemzet, a magyar szó, a magyar haza ellen bűn, akkor első sorban is tessék (y) urnak s mindenkinek akinek a cyril betű nem tetszik a magyar kormányt megtámadni miért ad ki saját költségén cyril betűkkel nyomtatott ABC és olvasó könyveket? miért ad ki a ruthén nép részére állam költségen cyril betűkkel néplapot? Ha a magas kormány és pedig a magyar és nem az osztrák ad ki cyril betűs ABC és olvasókönyveket és cyril betűs néplapot ad ki, azt csak azért adja ki, hogy a ruthén ajku nép a cyril betűket elsajátíthassa, megtanulhassa, szertartási könyveit olvasni tudhassa.

Nem így van ez? Tessék (y) ur ezt is megcáfolni. „Viam Veritatis legi” — mondja (y) ur, mondom én is.

Es most engedje meg (y) ur és a m. t. olvasóközönség, hogy mostan megmagyarazzam, mért volt, mondom, csak volt, mert a folyó év nyarán az iskola renováltatván, az odiosus „narodna skola” felírás többé nem látható a pesolinai iskolán (y) ur által méltatlanul szememre vetett és perhorreskált cyrill betűs felírás. Kérdés tehát az: volt-e cyrill betűkkel felírva a „narodna skola.” — Feleljük nyíltan, őszintén, hogy volt. És miért volt, ezt is elmondom, mert csak úgy lehet ítéletet mondani.

Kijelentem, hogy az iskolát, mely ezelőtt 18 évvel épült, nem én építtetem. Én nem kevés fáradsággal Nagy-Polenán építtetem évekkal ezelőtt és most Pichnyén építtetek gör. kat. népiskolát. Hogy mily fáradsággal, azt csak az tudja mérlegelni, aki valaha a néptől beszédre pénzén épített valamit. De ezt nem dicsekvés-képen hozom fel, hanem hogy (y) ur és mások is meggyőződjenek arról, hogy valamicskét tesztek a magyar hazafias kulturáért, sőt a jelenlegi nagyon tisztelt kir. tanfelügyelő ur a nagyopolnai iskolára vonatkozólag azt mondotta nekem a szemembe, hogy: „gratulálok, ott hagyta a keze nyomát.” ezt többek jelenlétében mondotta, kérdezze meg tőle (y) ur. Ennekem nemcsak az iskolaépület modern kiállítására volt gondom, de a magyar hazafias tanításra is. És igazgatásom idejéből egyik legszebb emlékem s örömem, hogy két tehetséges paraszt-szülő gyermeke a szomszéd községből csak azért járt a n.-polenai iskolába, hogy a magyar nyelvbe bejöhessen, elsajátíthassa és eszes, szorgalmas gyerekek lévén, elsajátították úgy, hogy az egyik mindig jeles tanuló volt a magyar nyelv, irodalomból s mint 8 osztályu magyar dolgozataival pályadíjakat nyert, jelenleg az esztergomi szemináriumban van, mint az eperjesi egyházmegye papnövendéke, — a másik most gimnázista. Hogy nem minden gyerek tanul meg magyarul, annak sok az oka, melyről most nem fogok írni, de semmi esetre se a pap, a lelkész.

Engedje meg n. é. olvasó közönség, hogy egy kissé eltértem, de meg kellett azt írnom, hogy igenis tanulnak magyarul a mi iskolánkban s aki akar az meg is tanul. A pesolinán volt lelkész-elődöm, aki igazán a népnevelésen csüggött, belátván azt, hogy alkalmas, jó, a tankövetelményeknek megfelelő iskola nélkül a tanügyet előbbre vinni nem lehet, felhívta hivat, szegény hivat, mert hisz akkorában még népünk nem ismerte Amerikát, hogy építsenek modern, tankövetelményeknek megfelelő iskolát, és a szegény, nyomorult „rusznyák nép, aki papja előtt sohase feküdt le, most annál kevésbé fekszik le hasra,” a legnagyobb áldozattal, fáradsággal felépítette az első modern iskolát a Krajnyán. S hogy mindenki tudja, aki az épület előtt elhaladt, hogy ez iskola, mert bizony abban az időben a Krajnyán az urasági ház vagy koresma volt köből építve, a nép felkérte az akkori lelkészt, irassa fel az épületre, hogy ez népiskola és a lelkész a nép kérelmére felíratta a következőkép: gör. kath. népiskola = narodna skola mint látjuk tehát magyarul és egyenlőségjel után cyrill betűkkel, a nép kívánsága szerint.

Ezen felírást mindjárt az iskola felszentelése napján látta a közigazgatási hatóság, látta sok intelligens civil ember, akik az ünnepélyre eljöttek; látta az iskolát s felírátát a volt zemplénmegyei tisztelt kir. tanfelügyelő Nemes Lajos is, látta sok más magas állásu magyar ur is és nem ütközött meg rajta, és nem ítélte el a gör. kath. papot, mert hisz az nem törvénytelen, avagy hazafiatlan dolog. Csak (y) ur ütközött megbotránkozott rajta amikor mint

írja: „Ha tudtam volna, midőn ott jártam, a tisztelendő ur falujában és olvastam iskolája falán a cyrill betűs istennyilat, melyről azt hallottam, hogy „narodna skola”-nak olvasandó” stb.

Különös, hogy (y) ur el tudta olvasni a cyrill betűket és csak más-tól hallotta, hogy mit jelent, s mert ez annyit jelentet, hogy „narodna skola,” hát ha tudta volna hogy még valamikor találkoztunk előre bemutatta volna magát hogy megmondhassa „ne-künk még számadásunk lesz.”

Nos hát örvendek a szerencsének, hogy ha már (y) ur becses személyéhez szerény házamnál, ahol — szerénytelenség nélkül mondhatom sok derék magyar uri embert volt szerencsém üdvözölni, — nem lehet szerencsém akkor, mikor Pesolinán volt pedig akkor mindjárt leszámolhattunk volna a cyrill betűs, felírás miatt megmagyaráztam volna először, itt a „Z” hasábjain találkoztunk s leszámolhattunk.

Legalább én részemről leszámoltam (y) urral mert tudom hogy elfogult emberekkel szemben „sive vinco, sive vincor semper maculor.” Többé nem felelek.

De ez el nem rettent attól, hogy (y) urat megnehivjam a pesolinai iskola meglátogatására mert nincs mit szégyenlenem, nincs mit takarni, és hazafiai kötelességeimet a legjobb tehetségem, erőmmel mint eddig ugy-ez után is teljesíteni fogom. Legyen szerencsém!

Bihary Emil.

Ft. Bihary Emil ur e válaszával bezárjuk a vitát. Örülünk, hogy Bihary Emil ur kél — elismerjük — a jogos érdekek védelmére. A vita során azt a képet nyertük, hogy a magyar haza, a magyar nyelv szeretetében mindnyájan egyek vagyunk. Örülünk mindig, úgy most is — ha látjuk, hogy különböző nyelvű, fajú, vallásu emberek közösek a magyarság érzelmében. Bárha minden nemzetiségi kérdésből eredő támadást a megtámadottnak kivétel nélkül való összesége utasítana vissza.

(y) munkatársunknak pedig jó szándéka, nemes célja, s sokszor kétségtelen igazságai érdemlik meg az elismerést, melyet tőle — úgy hisszük — nemes ellenfele sem fog megtagadni, tudva azt, hogy a szent cél és fenkolt tervek nemessége minden körülmények között tiszteletre méltó. A magyar haza egységének véltünk szolgálatot tenni, mikor leadtuk úgy a pro, mint a contra cikkeket, hogy azokból a pártatlan, elfogulatlan közvélemény le-szűrhesse az igazságot. Mert kétségtelen, hogy igazságot irt (y) munkatársunk cikkeiben és jóleső örömmel vesszük tudomásul Bihary Emil ur válaszából a kicsillagó reménységet, hogy a mostani, sokszor ferde állapot a közel jövőben változást szenved, mely változást regisztrálni legfőbb megelégedésünkre fog szolgálni.

KÖZGAZDASÁG.

Az állam gazdasági tevékenysége.

I. A földmivelségi miniszter a pozsonyi II-ik országos mezőgazdasági kiállítás alkalmából kiadta a legutóbbi öt évben kifejtett munkásságának rövid leírását.

A mű sorra veszi a mezőgazdasági ágak fejlesztése érdekében tett intézkedéseket. A kormány törekvése az volt, hogy főleg a kisgazdák a gazdaságvitel hasznosabb módjait tanulják meg és kövessék. A kincstári birtokokról való jó vetőmagnak kedvezményes áron való kiosztásával a kisgazdákat támogatta, sőt ingyen is kiosztotta köztük ott, ahol az elemi csapások ezt indokolták. Gabona-féle 190 ezer korona értékben ingyen, 1 millió 250 ezer korona értékben pedig kedvezményes áron osztott ki az utóbbi öt év alatt. A felvidéki elfajzott burgonya kicserélésére évenként 2-3 ezer mm. vetőmagot osztott ki a miniszter a felvidéki vármegyékben; a lentermelés előmozdítására tízezer c mm. rigai

lenvetőmag jutott a kisgazdák kezébe; a lentermelés fellendítésére külön szaktanárt alkalmazott. Három lenbevaltó és kikészítő telep létesült s a kisgazdák főleg a Csalóközben, a Szepes-ség-n, Udvarhelyben nagyobb számban adták magukat a lentermelésre. A komlótermelés fellendítése érdekében állami támogatással komlóvásárok létesültek s a kistermelőknek is szállítási díjkezdmény biztosított. A dohánytermelés érdekében Debrecenben kísérleti állomás létesült, melynek már is vannak a dohány minőségének javítása érdekében sikerei.

A gazdasági egyletek a múlt évben közel kétszáz ezer korona segélyt kaptak állatdíjazásokra, népies gazdasági előadásokra s általában arra a célra, hogy a kisgazdákat a gazdálkodás helyesebb formáira tanítsák. A népies mintagazdaságokat nagyobb számban állítják föl. Számuk ma már 80, és az olyan vármegyében ahol a gazdasági viszonyok változatossága több típusú mintagazdaság föllállítását teszi indokoltá, mint Torontálban, (ahol nyolc mintagazdaság van eddigelő) több is állított.

A miniszter a szőlő rekonstrukció érdekében e célból alkotott külön törvény felhatalmazása alapján intézkedett. A filoxera föllépése előtt 622,488 kat. hold szőlővel beültetett terület volt, ebből a filoxera 419,391 holdat pusztított el, ennek legnagyobb része azóta termőszőlővé alakítottatott már. E munkában az állam tevékenysége rövidre fogva ez volt: működése ez irányban oda irányult, hogy a filoxera által megtámadott szőlők fenntartásának. Ezért állítottak fel a szénkénegraktárakat, melyek kedvezményesen áron szolgáltatják ki a szénkéneg. 1895-ben 17 kénegraktár volt, azóta számuk megháromszorozódott, míg a fogyasztás öt év előtt alig 3000 mm. volt, ma ez a fogyasztás 28 ezerre nőtt meg és ke-rek számban nem kevesebbet, mint 12,000 mm. szénkéneg juttatott a kisgazdák kezébe. Minden mm. szénkénegnél, amit az állam szolgáltat ki, a szőlős gazdák voltaképen 8 korona állami támogatásban részesülnek. A homoki szőlőtermelés is fellendült. Maga az állam a deliblati homokpusztán és más alkalmas területeken 7329 kat. holdon telepített szőlőt, melyek ma már termésben vannak. Az állam itt is a jobb fajok, az okszerű termelésre példaadó tevékenységet végez. A tulajdonképeni szőlőfelújítás érdekében fordulópontra az 1896. évi V. t. cikk, mely a szőlőfelújítást, mint gazdasági programot proklamálta és megadta hozzá az eszközöket. Így létesültek szőlővessző és oltványtermelő állami telepek ma már 1760 holdon, melyeknek évi termőképessége 45-50 millió. Leghatalmasabb a paulis-baraczkai és arad-csalai állami oltványtelep 1759 holdon, melynek saját munkás kolóniája van, egy kis mintafalu felszerelve népjóléti intézményekkel. Az állami akció arányairól tájékoztat az, hogy a kedvezményesen kiszolgáltott szőlővesszők száma a 27 milliót meghaladja. Az okszerű szőlőmiveltés ismereteinek terjesztése érdekében rendezett tanfolyamok hallgatóinak számát a legutóbbi hat évben 18,000-re tehetjük. A hallgatók évről-évre nagyobb számban vesznek részt, így míg 1895-ben 15,000 kisgazda vett részt a tanításokon, a legutóbbi években számuk 52,420 volt. Évenként 120-150 tanító számára rendeznek szőlőtermelés ismereteit tárgyszó kurzusokat, szervezettek munkásképző iskolák, közel 300-ra megy a vincellér-iskolai tanulók száma 8 állami iskolában, leg-utóbb három új ilyen szakiskola nyílt meg éspedig Egerben, Kecskeméten és Pozsonyban. Új alkotás a szőlészeti kísérleti állomás és ampelologiai intézet, a főváros budai részén, a Török-vész dűlőben. A helyes pince kezelés ismereteinek terjesztésére külön szakiskola nyílt meg Budafokon s ujabban tervbe vette Darányi az ambulans pincemesterek alkalmazását. Szőlővessző, szénkéneg, karó kedvezményes

szétosztása mellett jó szolgálatot tett ez ügynek a miniszterium az „Utmutatás a szőlőmiveltésre” című igen mérsékelt áru, sőt legnagyobb részt ingyen kiosztott kiadványa, mely immár 40,000 példányban forog közköze s járul hozzá a szőlőtermelés ismereteinek terjesztéséhez.

A gyümölcsstermelés előmozdítására irányuló állami tevékenység főleg arra terjedt ki eddigelő, hogy a nagy mértékben érezhető gyümölcsfahiányon segítsünk. Ezért kellett az állami faiskolákat is állandóan szaporítani. Ezeknek száma 1892-ben 5, 1895-ben 9, ma 25. Területük pedig ötszöröse szökött s évenként másfél millió oltványt és csemetét osztanak ki részben ingyen, részben kedvezményesen. 1897-től az állami utakat is gyümölcsfákkal ültetik be, ma már az állami utakon is százezer fánál több van. A gyümölcsstermelés ismereteire rendszeres szakiskola, kertmunkás iskolák, rövidebb-hosszabb kurzusok vannak. Lelkészek és tanítók, általában azok részére, akik a gyümölcsstermelés ismeretével a maguk működésével helyen példaadólag tevékenykedhetnek, éveken át rendszeres kurzusok rendeztetnek. 62 lelkész, 400 tanító vett részt ezeken a speciális tanfolyamokon.

A tejszövetkezetek tagjainak száma ma 40,673 (1897-ben 2767 volt). Mig akkor a tagok bevétele félmillió korona volt, ma nyolcadfél milliót vesznek be a szövetkezetek. A szarvasmarhatermelés fellendítésére a kormány öt év előtt 166 ezer koronát költött, ma 5600 korona van e cimen a budgetbe beállítva, 1895-től a községekben 11,000 darab apaállatot osztottak ki s a kisgazdák ösztönzésére rendezett tenyész-állatdíjazásokat a földmivelségi kormány nem kevesebb, mint 177,800 koronával támogatta. Ilyen irányu volt tevékenysége a sertés, juhtenyésztés, a baromfi-tenyésztés fellendítése érdekében. 1896-tól 6200 sertés- és 850 juh-apaállatot osztottak ki. Figyelmet érdemlő fellendülésben van aprójószág tenyésztésünk és figyelembe veendő, hogy e gazdasági ágból való jövedelem kizárólag a legszegényebb nép rétegében oszlik szét. Hogy ez a jövedelmi forrás még nagyobb legyen, az exportált baromfit kell a külföldi piacok igényeihez megfelelőbbé tenni. Ujabb takták meghonosításával s a hazai faj keresztesítésével indult meg ezen tenyész-irány. — Sokat tett e tekintetben az 1898-ban Gödöllőn szervezett baromfi-tenyésztő-telep, a kiosztott új tenyészanyag, mely a tízezeret ezret meghaladja. Az értékesítés ügye is jóval előrehaladt, több száz tojás-gyűjtő állomás létesült. A méhészet, a selyemtenyész-tés jól fejlődő mellékgazdasági ágak. Állami segélylyel 121 méhes létesült; a 40 holdon elterülő gödöllői mintaméhészeti gazdaság hivatva van irányt, lendületet adni e gazdasági ágak. A selyemtenyész-tés eddig 47 millió koronát juttatott tavasztját a népnek, mikor szűkös még a kereset. Az állam tudatában van, hogy e mellékgazdasági ág valóságos szociális tényező, fejlesztése érdekében rendszeres munkát végez. Az eperfákat szaporíttatja, csemetekerteket tart fenn, új selyemfonó-gyárak épülnek és vannak tervben, kivételünk állandóan növekedik és öt év alatt négyszeresre növekedett. A fejlődés arányainak feltüntetésére külön cikket kellene szentelnünk, oly sok jelentékeny adatot találunk a műben.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

A magyar középosztály.

— nov. 7.

(K.) Minél fejlettebb valamely társadalom, annál komplikáltabb alkatrészekből áll. Alkatrészeket említünk és nem szervezetet, mert ép a fejlett társadalmak egységesek. Ahol még vannak osztályok, s a rétegek nincsenek egymással szerves összefüggésben, ott a társadalom még fejletlen, elmaradott. Leginkább a társadalom közepe,

a középréteg az, mely magához szívja az összes nemzeti erőket. A nagy egységben itt annyi különféleség létezik; de mind e különféleség össze van kötve az eretelmség fénye által. Hogy ide tartozik az ipari és kereskedelmi értelmiség is, mondanunk sem kell. Mindenütt nyugaton ez képezi fő-tömegét, zömét a társadalom közepének, vagy annak, amit középosztálynak szokás nevezni.

Hogy nálunk ez intelligencia még igen csekély tényező, sok társadalmi, politikai és gazdasági bajunk okát képezi.

Ezuttal azonban erről akarunk beszélni. Kereskedői és iparos értelmiségünk hatalmas megnövekedéséről nem lehet addig szó, míg nem lesz meg a talaj, hol az intelligencia gyökerezik, a fejlett ipar és kereskedelem.

De a földbirtok itt van. Agrikultur-állam vagyunk, abban az értelemben tudniillik, hogy iparunk, kereskedelmünk nem lévén, csak a földművelésből élünk. Tehát, hogy nem vagyunk gazdagok, hogy alig tudjuk cipelni a modern állam terhét. Mert kultiválni a földet távolról sem tudjuk úgy, mint a nyugati iparos államok. Valódi agrikultura csak ott lehet, ahol fejlett ipar van. És valóban csak Anglia, Franciaország, Belgium, Hollandia, Német- és Olaszország igazi agrikultur-államok, melyek a szó valódi értelmében úzik az agrikulturát.

De agrikulturánk nekünk is van. Hogy sokkal jobb nem, ennek oka az, mert nem lévén iparunk, tehát nem lévén sűrű lakosságunk, a külföld számára termelünk. Mégis társadalmunk tulnyomóan agrikulturával foglalkozván, a földműveléssel kapcsolatban kellene új társadalmi rétegeknek támadniok.

Ily társadalmi réteg volna a bérlő-osztály. Ez, mely másutt, különösen Angliában kiegészíti a földművelő-osztályt, nálunk teljesen hiányzik. A bérléssel nálunk nem foglalkozik egész társadalmi réteg, hanem foglalkoznak a vállalkozók. A bérlés exploitatio és nem életfeladat. Nem életpálya, hanem a vagyonszerzés ideiglenesen használt eszköze.

Lehető legprimitívebb állapotaink vannak e tekintetben. Néhány kisebb-nagyobb birtok, különösen állami és alapítványi uradalom, felparcellázva ki van adva egyeseknek. De csak rövd időtartamra s így a parasztságból sem fejlődhetik ki egy új bérlő-osztály. A nagy latifundiumok, ha nem győzik kezelni a sok földet, kiadják szintén a parasztnak felébe, mi a legrosszabb gazdasági rendszer. Vagy kiadják magukat bérbe egészen.

Tehát csak legkisebb bérlérendszer van nálunk és legnagyobb. A *közép-bérlés* az ami hiányzik. De természetesen a kis és nagy bérlés sincs szervezve helyes alapon, mert nem állandó, hanem csak átmeneti foglalkozás, így nem keletkezhetnek annak alapján új társadalmi rétegek.

A paraszti bérlő-nép p. o. Franciaországban kiegészíti a földbirtokos parasztságot, mert foglalkozása állandóan a bérlés. Angliában, hol földbirtokos parasztság

alig létezik, a paraszti bérlők képezik magát a parasztságot. De mind a kettőben, különösen pedig az utóbbiban a nagyobb bérlők — latifundium-bérlők ott nincsenek, lévén nem a nagy, hanem a középgazdasági rendszer az uralkodó — akinek a bérlés nemcsak állandó, hanem fiuról-fiura szálló foglalkozása, kiegészítő részét képezik az u. n. földbirtokos gentrynek. Angliában farmer-gentlemannek hívják őket.

A bérlő-osztály az, ami leginkább hiányzik földbirtokos jellegű társadalmunkból. És szinte csodálatos, miért hiányzik?

A magyar középosztály gyermekeinek miért derogál a bérlés, ha már az iparos és kereskedelmi foglalkozás derogál is? . . .

Pedig a gazdálkodás ma már tudomány és fáradságos foglalkozás. Buzgalmat, szakértelmet kíván. És ép azt kell elsajátítaniok középosztályunk azon fiainak, akiknek saját birtokuk nincs, vagy nem elégséges.

És mihelyt lesznek hozzáértő, arra való emberek, támad Magyarország is bérlőosztály. A közhivatali, miniszteriumi, közigazgatási, bírói szakok ugyanis túltömvék, de azért „iparossá” nem „alázta meg” magát ifjúságunk legnagyobb része. Menjen tehát az ilyen az ősi foglalkozáshoz, de modern szakértelemmel. És a földbirtokos középosztály ritkuló sorai mögött támad egy erős, életrevaló társadalmi osztály, mely ennek nagy nemzeti és társadalmi feladatait segíti megoldani. Gazdasági és társadalmi legégetőbb bajainkon segítve lesz ekkép.

Valamihez fogni, valamit tenni kell. Különb a hivatali előszobák telve maradnak. És a mi legfőbb baj: középosztályunk nem erősödhetik meg, addig is, míg a fejlődő ipar és kereskedelem életrehozza azon kontingenst, mely egészséges társadalmi viszonyok között okvetlenül szükséges.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Sajtóper lapunk ellen. A F. H. legutóbbi száma kiemelt betűkkel hozza köztudomásra, hogy fel szerkesztője — Szatmári Farkas nevében egy nemrég megjelent közleményünkért sajtóper indított, mert mint állítja, a közleményből egy szó sem igaz. Ezzel szemben már most kijelentjük, hogy mi a kérdéses hírt egy szomszédos megyei lapból változatlanul vettük át, annál is inkább, mert nekünk is tudomásunk volt arról, hogy Szatmári Farkas Borezik Istvánt egy összeszó-lalkozás alkalmával megütötte. Borezik az eset után pár nappal meghalt, azonban az orvosok véleménye szerint, kik a hullát felboncolták, kiűnt, hogy a halál oka nem az ütés következménye volt. A tényállás tehát ez. — Egyébként az avisált sajtópernek nyugodtan nézünk elébe.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

R. Gy-né Bpest. Az ígért dolgozatokat örömmel, de türelmetlenül várjuk.

Lona. A kért verset egyik a-szántói olvasónknak írta, a ki azonban nem hatalmazott fel minket incognitójára elárulására. Így tehát szíves kérésre megkérjük, hogy a jövőben ne válasszon nekünk.

B. E. Pesolina. A kérdéses amerikai levelet nem közöltük le azért, mert ezzel a kérdéssel a napilapok, sőt lapunk régebbi száma is foglalkozott.

Nem közölhető Laura verse. (Vers.) Ipsilon, a hős. (humoreszk.)

Kiadó tulajdonos: Éhlert Gyula.

Árlejtési hirdetmény.

A saujhelyi kir. Törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak tk. 9626/902. sz. a. kelt végzésével nyert felhatalmaztatása alapján közlé teszem, hogy a magyar államkincstárnak Szemere József és neje ellen foganatosított zárlata folytán a kis-toronyai szőlő, hegy „Fischerka” nevezetű dűlőjében termelt és f. évi október 27—31. napjain szedett szőlőből 90 gönczi hordóba szűrt s 5400 korona becsárban értékelt **kőse-rezett** must eladó.

Venni szándékozók sziveskedjenek a becsár 10%-ának 5400 kor. bánatpénzkénti előzetes letétele mellett vételi ajánlataikat zárt borítékban f. évi november hó 25-ik napjának déli 12 órájáig nálam benyújtani. E vételi ajánlatok a magyar kir. kincstár képviselte s a netalán érdeklődő ajánlattevők jelenlétében **1902. évi november hó 25-ik napjának d. u. 2 órájkor** fognak felbonlatni ügyvédi irodámban s ha azok egyike sem fogadtatnék el, a jelzett idő pontban megtartandó szóbeli verseny ajánlat útján fog a must eladatni.

A vétel feltételei: a vételár fizetendő a must átvételével egyidejűleg, az átvétel végső idő pontja 1902. évi november hó 30-ika, az átvétel helye a kis-toronyai szőlőhegyen lévő Fischer telep. Az átvételnél egy hordó must alatt 136 liter értendő, a késedelmes vevő bánatpénzét elveszti.

Ajánlattevő által a must bármikor megtekinthető, ebbeli szándékát azonban kérem 24 órával előzőleg közölni.

A benyújtott ajánlatokkal szemben semmi tekintetben kötelezve nem vagyok s jogosítva vagyok a vételi ajánlatok figyelmen kívül hagyásával az eladás tárgyává tett mustot bármikor szabad kézből eladni.

Saujhelyben, 1902. november hó 6-án.

Dr. Thuránszky Zoltán,
zárgondnok.

Tk. 2815/1902. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gálszécsi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az eperiesi takarékpénztár s társai végrehajthatóknak Vlaszics Erzsébet s társai végrehajthatóknak elleni 1400 kor., 76 kor., 138 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtás ügyében a saujhelyi kir. törvényszék a (gálszécsi kir. járásbíró) területén levő T. Terebes község határában fekvő a tőke-terebesi 447. sz. tjkvben A. I. 3—15, 17—29. sor. 1100, 1153, 1258, 1364, 1469, 1523, 1628, 1772, 1886^{1/2}, 2023, 2122, 2149 a, 2285, 2344, 2600, 2792, 2846, 2951, 3036, 3161, 3243, 3327, 3554, 3520, 3824, 1153. hr. szám alatt felvett ingatlanból a B. 14. alatti Vlaszics Erzsébet férj. Lukács Mihálytól ^{1/10}-od a B. 21 alatti kis-korú Timcsó Annától ^{1/10}-od a B. 22. alatti Timcsó Jánost ^{1/10}-od és a B. 25. alatti Timcsó Pétert ^{1/10}-od részben illető jutalékokra 728 kor-ban ezen-nel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1902. évi november hó 25-ik napján d. u. 3 órakor** T. Terebes község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is adatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 72 kor. 80 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügy-ministeri rendelet 8-ik szakaszában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gálszécsen, a kir. járásbíró mint telekkvi hatóságnál 1902. évi szeptember 6-án

Kail, kir. jbiró.

A vidéki n. é. közönséget saját érdekében kérem, esotleges szives megkereséseiket pontosan nevemre **Stark Mátyás** czimezni.

STARK MÁTYÁS

Sátoralja-Ujhelyben.

A butorok be- és kirakásáért kezességet vállalok.

Vasuton való költöztetésnél a butorköcsi használata díjmentes.

Állandó alkalmazást

talál helybeli tisztességes házból való leány, ki a varrásban némi jártassággal bír, a „Spire” varrógép rak-tárában.

Ki jó kávét akar inni

esupán

„Kalif” pörkölt kávét

vásároljon.

— Főelárusító hely: —

Klauser Emil Varannó.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bé-beadását avagy bérbevetését a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvettem

Jóhirnevű vendéglőmben kintűnő asztali bor 34 krtól 40 krig, — továbbá valódi hegyaljai samorodni 1 frt, 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely Korona u

Dr. Lengiel F.-féle Nyirfa-balszam.

Már maga az a nedv, mely a nyirfa törzséből, ha abba fűrészt eszközölünk, kifolyik, emberemlékezet óta mint a legkitűnőbb szepítőszert ismeretes; ha azonban ezt a nedvet a feltaláló előírása szerint kémiai uton balszammá készítjük,

akkor lesz csak kitűnő hatása. — Ha az arcot vagy más bőrhelyet ezzel este bekentjük, a bőrről már másnap reggel majdnem észrevehetően pikkelyek válnak le, miáltal a bőr vakító fehér és finom lesz.

Ez a balszam elsimítja az arcon képződő ráncokat és himlőhelyeket és annak fiatalos arcszint ad; a bőrnek fehérséget, finomságot és üdőséget kölcsönöz, a legrövidebb idő alatt eltávolítja a szepőket, bőrfoltokat, anyajegyeket, az orr vörösségét, bőr-atkákat és mindenféle bőrtisztatlanságot. Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 frt 50 kr.

Dr. Lengiel-féle Benzoe-szappan

a legenyhébb és leghasznosabb szappan a bőr részére, különlegesen preparálva darabonként 60 kr. — Kapható minden nagyobb gyógyszerertárban

Főraktár Budapestben: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerertárban, Király-utca 12. szám.

Adams Brothers u. Co. London.

JAMAICA-RUM

VICTORIA

FINEST. FULL. MILD. — OLD JAMAICA-RUM
IMPORTED BY

ADAMS BROTHERS & CO. — LONDON.

E. C. 20. EASTCHEAP.

Főraktár:

Malártsik György utódánál Sátoraljaujhely.

Jamaicai Rum különlegesség.

Árverési hirdetmény.

Alólt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. bíróságnak 1900. évi V. II. 551/3 V. II. 690/13 V. II. 519/1, 1901. évi V. II. 711/1, 1902. V. II. 417/1, V. II. 310/1. Sp. II. 411/3, 320/1. sz. végzése következtében hivatalból Dr. Lichtenstein Jenő, Juhász Jenő és Dr. Rába Mihály ügyvéd által képviselt Neuländer K és Testvérek, Saujhelyi takarékpénztár, Barta Ödön, Gárdonyi és társa, Löwy Adolf és Werner Miksa, Dr. Samarjai István javára Dr. Szirmay István sátoraljaujhelyi lakos ellen 34 k. 06 f., 420 k., 140 k. 60 f., 102 k. 20 f., 42 k. 70 f., 180 k., 700 k. és 200 s. jár. erejéig 1900. évi szept. 25., nov. 24., 1902. évi márc. 4. július 19. és 24.-én, szept. 6. és 15.-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le és felülfoglalt 1042 koronára becsült következő ingóságok u. m. házi butorok nyilvívni árverésen eladnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. járás-

bíróságnak 1900. évi V. II. 519/10, V. II. 690/16, 1901. évi V. II. 711/8., 1902. évi V. II. 429/3, V. II. 417/2. és V. II. 320/2. számú végzéseik folytán 1819 korona 56 fillér tőkekövetelésből maradt hátrálék ennek esedékessé vált 5 és 6% kamatai és eddig már bíróság megállapított költségek erejéig Saujhelyben alperes lakásán leendő eszközésére **1902. évi november hó 13-ik napjának d. u. 3 órája** határidőül kitűztek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet igénynek becsíron alul is el fog adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Saujhelyben, 1902. évi november hó 2. napján.

Fejér Zoltán,
kir. bír. végrehajtó.

SZERENCSE-NAPTÁR.

Rendkívüli szerencse BIHARI EDE

főáruháiban, ahol pedig több mint **ÖT MILLIÓ** koronát fizettek ki, közötté

600,000 kor. a 69686. számra
600,000 kor. a 28718. számra

Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Auguszt.	Szeptemb.	Október	Novemb.	Decemb.
1 87250	1 43237	1 23711	1 73744	1 57927	1 55445	1 23730	1 57988	1 23617	1 18429	1 09090	1 23651
2 66682	2 78982	2 23817	2 82430	2 24226	2 95625	2 73512	2 45796	2 14211	2 23270	2 23985	2 45793
3 23612	3 69527	3 23774	3 98450	3 31332	3 23677	3 23547	3 69696	3 45793	3 69558	3 69511	3 23758
4 23701	4 73723	4 45749	4 57969	4 87307	4 82434	4 57884	4 61454	4 69588	4 43311	4 43236	4 18460
5 63494	5 23655	5 43329	5 98448	5 18427	5 11110	5 61478	5 95699	5 95699	5 58418	5 58418	5 78656
6 69657	6 67810	6 23767	6 69547	6 43923	6 73724	6 69613	6 95635	6 31269	6 18498	6 67900	6 78051
7 57868	7 78967	7 23659	7 53434	7 45710	7 31336	7 82333	7 15305	7 45769	7 84290	7 99629	7 69656
8 23983	8 23738	8 43444	8 57964	8 23731	8 78051	8 95670	8 23606	8 43207	8 57937	8 57856	8 95696
9 23582	9 23736	9 23528	9 23528	9 73098	9 62701	9 23797	9 73099	9 14211	9 73099	9 73099	9 73099
10 69675	10 18411	10 69623	10 34207	10 23615	10 53409	10 57938	10 23695	10 73022	10 73022	10 73022	10 73022
11 95691	11 18414	11 45792	11 57850	11 69606	11 23742	11 84222	11 23983	11 82316	11 82316	11 82316	11 82316
12 95674	12 73622	12 45728	12 34296	12 69626	12 57803	12 14236	12 14236	12 43408	12 43408	12 43408	12 43408
13 73098	13 43250	13 23756	13 80548	13 98443	13 23717	13 73087	13 95671	13 73077	13 73077	13 73077	13 73077
14 45782	14 69640	14 57951	14 43327	14 23923	14 23673	14 15302	14 23509	14 23509	14 14171	14 14171	14 73000
15 23503	15 69689	15 23733	15 82449	15 45748	15 45800	15 14135	15 82354	15 23600	15 69635	15 23621	15 14291
16 57840	16 14123	16 69631	16 73546	16 57909	16 34235	16 14170	16 69695	16 61484	16 14153	16 73948	16 69652
17 69690	17 57829	17 18406	17 82471	17 23733	17 87207	17 95692	17 23611	17 82401	17 45713	17 82401	17 82401
18 57979	18 53449	18 23504	18 23504	18 43235	18 73542	18 23628	18 14268	18 23559	18 73006	18 53444	18 53444
19 87235	19 15349	19 57817	19 45774	19 45722	19 23582	19 14144	19 95614	19 53444	19 53444	19 53444	19 53444
20 45759	20 45701	20 82436	20 23506	20 31318	20 73728	20 73510	20 23611	20 57914	20 73692	20 98498	20 53412
21 57900	21 14270	21 69582	21 69582	21 45736	21 45736	21 69570	21 69570	21 73747	21 73711	21 95646	21 95646
22 14265	22 73647	22 69582	22 69582	22 45736	22 23623	22 69590	22 23623	22 14238	22 95607	22 57859	22 95607
23 98432	23 69624	23 69695	23 82352	23 43423	23 43423	23 14249	23 82338	23 23715	23 69574	23 57954	23 95603
24 69650	24 61478	24 69695	24 43423	24 43423	24 69610	24 18421	24 23652	24 14215	24 23650	24 73740	24 69601
25 62744	25 69608	25 43423	25 43423	25 43423	25 69610	25 23578	25 95655	25 69535	25 73075	25 82301	25 43442
26 23702	26 43423	26 57982	26 81810	26 82342	26 14192	26 98415	26 34224	26 82412	26 82412	26 82412	26 82412
27 73620	27 69546	27 57982	27 81810	27 82342	27 69642	27 69536	27 61461	27 23542	27 73619	27 53420	27 95616
28 95680	28 86524	28 18408	28 84206	28 57920	28 69555	28 82322	28 82322	28 82322	28 82322	28 82322	28 82322
29 73608	29 23702	29 28700	29 69515	29 45749	29 14193	29 69236	29 45729	29 45729	29 23675	29 23641	29 73028
30 73520	30 73520	30 73520	30 73520	30 86417	30 43440	30 23641	30 18421	30 23600	30 18440	30 63435	30 82329
31 45757	31 23792	31 23792	31 73531	31 84244	31 84244	31 23539	31 73545	31 23517	31 23517	31 81324	31 81324

Mikor van a születésnapom? Mindenki azt a számot vásárolja, amely véletlenül a születésnapjára fel van jegyezve. Ezen számokból nemcsak egész sorsjegyet, de 1/2, 1/4, 1/8 is kapható. Csak azon legrosszabb esetben küldök hasonló számot, ha a kért szám már el volt adva.

BIHARI EDE,
Budapest, Városház-utca 14.

PEMETEFÜCSUKORKA

rekedség
köhögés és
hurut ellen.

Köhögés és rekedség ellen nincs jobb a **RÉTHY-fele pemetefü csukorkánál,** de vásárlásánál vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-féle** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz ára 60 fillér.

Csak **RÉTHY-féle** fogadjunk el!

Gyógy- és csemege szőlő

5 kgr. nagyszemű édes 3 k. 50 f.
5 " csemege körte 3 k. — f.
5 " Ananas Dinye 3 k. — f.
5 " bérmentve utánvét mellett.

100 kgr. görög dinye 24 k. — f.
a helybeli állomáshoz szállítva.

Nagyobb vételnél külön ajánlatot teszok

Sárkány József,
Gyöngyösön.

SZÁMOS CSALÁD LEHET BOLDOGGA

CSEKÉLY RIZIKÓ MELLETT,
A MAGYAR KIRÁLYI ÖSZTÁLYSORSJÁTÉK ÁLTALAMIRE

DÖNTŐ BIZONYÍTÉK

* AZON ELVITÁZHATLAN TÉNY, HOGY
MINDEN MÁSODIK SORSJEGY NYER.

KIOSZTÁSRA KERÜLNEK A SORSJEGYVÁSÁRLÓK KÖZÖTT
A KÖVETKEZŐ NYEREMÉNYEK:

ESETLEG **Egy MILLIÓ KORONA**
RESZL: **600.000 KORONA**
400.000 " "
200.000 " "
100.000 " "

90.000-80.000-70.000- STB. STB.
a XI. sorsjáték I. osztályu huzása már **NOVEMBER 20. és 21.-én** történik, s ehhez ismert szerencseszámaikat ajánlja míg a készlet tart.

1/8 EREDETI SORSJEGY az I. OSZTÁLYRA 1.50
1/4 " " " " " " 3.-
1/2 " " " " " " 6.-
1 " " " " " " 12.-

BENKŐ BANKHÁZA BUDAPEST,
VI. ANDRÁSSY-ÚT 79.

MEGRENDÉLÉSHEZ LEVELEZŐLAP IS ALKALMAS!
MINDEN MEGBÍZÁSHOZ POSTAI BEFIZETŐLAPOT
MELLÉKELÜNK, MIALTAL T. VEVŐINKNEK AZON ELŐNYÜK VAN, HOGY
BEFIZETÉSEIKET, PORTOMENTÉSEN TELJESÍTTETIK.*
A bankházunkban vásárolt sorsjegyekre eső nyereményeket
bármely vidéki bank kifizeti, mégis-a titoktartás céljából
ajánlatos a nyert összegeket közvetlenül nálunk átvenni —

KWIZDA féle Korneuburgi marha táppor

Etrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére.
50 év óta a legjobb istállóban használatban van élvány — hiány s rossz emésztésnél, a tej javítására és a tehének tejlöképességének fokozására, csonttöréseknél. — 1 doboz ára 1 korona 40 fillér, 1/2 doboz 70 fillér. Csak a fenti védjeggyel valódi. Kapható minden gyógyszerárban és gyógyszerkereskedésben. Főraktár: Kwizda Ferenc János, cs. és kir. osztr.-magyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kőrieti gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett.

Óvodai képzett dada

kerestetik felvételre előnyös feltételek mellett. — Jelentkezhetni a kiadóhivatalban.

A Richter-féle

LINIMENTUM CAPS. COMP.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvényél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József,** gyógyszerésznél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudoistadt.

HIRDETMÉNY.

Ó. es. és apostoli királyi Felségének legfelső elhatározása folytán ezennel megindítatik

a XXIII. magyar királyi államsorsjáték

rendezése. Az ezen sorsjáték után remélhető tiszta jövedelem következő közhasznú és jótékony célokra fog fordítani 11 (tizzenegy) egyenlő részben: 1. a vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái segélyezésére szánt alap, 2. a kezdivásárhelyi és vidéki Rudolf-kórház, 3. a Magyar Gazdasszonyok országos egyesülete, 4. a Magyar Országos központi Fröbel-nőegylet, 5. a budapesti Mária Dorottya-egyesület, 6. a budapesti első gyermekmenhely-egyesület, 7. a horvát Mensa Academica, 8. a Stefánia pesti gyermek-kórház egylet, 9. az országos díjok-egylet, 10. a budapesti poliklinikai egyesület, 11. a budapesti Mária congregatio.

Ezen sorsjáték összes, 7691-ben megállapított nyereményei az alább következő játéktér szerint **365,000 koronára ruagnak**, és pedig:

1 főnyerem.	150,000 kor.	2 nyeremény á	5,000 kor.	50 nyeremény á	100 kor.
1	50,000 "	5	2,000 "	100	50 "
1	20,000 "	10	1,000 "	1000	20 "
1	10,000 "	20	500 "	6500	10 "

Az összes nyeremények készpénzben fizettetnek ki.

A húzás visszavonhatatlanul 1902. évi december hó 30-án Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 4 koronával van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók: a m. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Csepel-rakpart, Vámpalota), továbbá: valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, vasuti állomásokon s a legtöbb dohány-tözsében és váltóüzletben.

Budapesten, 1902. évi július hó 1-én.

A m. kir. lottójövedéki igazgatóság.

GRÜNBERGER MÓR

ÉS TSA

Órás. és ékszerész

== Sátoralja-Ujhely, fő-utca 678. ==
(a „Vadász-kürt“ szállodával szemben.)

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindenmü arany-, ezüst ékszerekben, svájci órákban, u. m.: fali-, inga-, gömbölyű konyhai-, ébresztő-, álló- és zsebórákban a legolcsóbb áron és a legjobb minőségben 3 évi jótállás mellett, esetleg előnyös részletfizetésekre is.

Elvállal minden szakmába vágó javításokat szintén 3 évi jótállás mellett csekély munkadíj ellenében.

Gyors, pontos és legszolidabb kiszolgálás!

Vidéki megrendelések a lehető legpontosabban és leglelküismeretesebben eszközöltetnek, ép úgy javítások is.

A javítandó kisebb tárgyak vidékről kis dobozba téve ajánlott levélben küldendők be. Inga órák vagy nagyobb tárgyak javítása czéjából levélbeli meghívásra egyik közegemet készséggel fogom kiküldeni.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA

közegészségileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvényszéki mintavédelem alatt áll.

Allein echter Balsam
des der Schutzengel-Apotheke
des A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

F balsam belsőleg és külsőleg használ. Ez: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek, minden kóros állapotában, enyhíti a hurutot, megszünteti a köpetet, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít a legrégebb bajokból is. 2. Kitűnő hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a váltólázt. 4. Meglepően gyógyítja a máj, a gyomor s a bélbetegségeket, különösen a gyomor, szélgyörcsöt. 5. Szelíden mozditja elő a székélést s a vértisztulást, megisztítja a veséket, megszabadít a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatot tesz fogfájáskor, üres fogaknál és szájröhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűffögést, a szájnak s a gyomornak bűzét. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, új és régi forradásokra, orbáncz, kiütés, varak, megfagyott s megégett tagokra, rüh ellen, megszünteti a fejfájást, zugást, szaggatást, közhényt, fül-fájdalmat stb. **Vigyázzunk tehát a zöld védjegyre amely itt fent látható.**

A hol balsamom nincs raktáron, onnan rendeljék meg közvetlenül nálam s címezétek: **An die Schutzengel-Apotheke des**

A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Az utánzástól legjobban megóv a gyérből megrendelés eredeti cartonos üvegekben, melyek Ausztria-Magyarország minden postaállomásra bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg **4 koronáért**, Bosznia és Herzegovina részére 12 kis vagy 6 dupla üveg **4 kor. 50 fillérért** küldetnek meg. Kevesebb mint 12 kis vagy 6 dupla üveg nem küldetnek. — Sztéküldés előre fizetés, vagy az összeg utánvétele mellett történik.

Miért szenved ön? Holott biztos reményt nyújtanak önnek a leg-
avultabb seb gyógyítására is és csaknem mindig
a legfájdalmasabb és veszedelmes műtetet, sőt amputációt is kikerülheti a

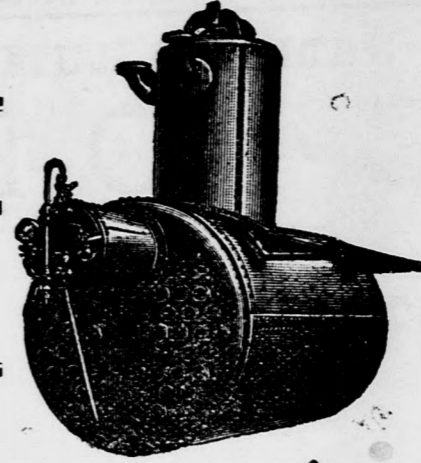
Thierry A. gyógyszerész valódi

Százelevelűrózsa-kenőcs

alkalmazásával, mely a sebek gyógyításában, valamint a fájdalmak enyhítésében utólérhetetlen Valódi százelevelűrózsa-kenőcsöt alkalmaznak: a betegágyas nők fájós mellére, a tej lefolyás szorulásánál, a mellkeményedésnél, az orbáncznál s mindenféle régi bajnál, tátoogó láb-sebeknél, a sósuszunál, dagadt lábknál sőt a csontszunál is; továbbá vágott-, szurási-, lő- és zúzott sebeknél; idegen testeknek, mint üveg és faszálka, homok, serét, tövis stb. kihuzására; minden kelés, kinöves, pokolvar és új képződéseknél, sőt még a ráknál; az új- és körömméregnél, hólyagoknál, sebesült lábknál, mindenféle égésbenél, megfagyott tagoknál, a hosszú fekvés által feltört bőrnél, nyakdagadtnál, vérkeleknél és fülfolysoknál stb.

A szállítás kizárólag az összeg előre küldése vagy utánvételezése mellett eszközöltetik. Két tégely csomagolással, beleértve a postai csomagolás díját **3 kor. 50 fillér**. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Mindenki óvakodjék a hatáskülső hamisításoktól és jó arra ügyelni, hogy ha a tégelybe be van-e égetve a „Thierry Adolf Limitet angyalgógy-szerének Pregrada“ védjegye.

Sátoralja-Ujhely, nyomtatott a „Zemplén“ könyvnyomtató intézetében

Alapítva

1866.

Alapítva

1866.

FLEISCHER ÉS TÁRSA

gépgyára és vasöntődé

Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánl:

Gőzkazánokat,
Szesztartályokat,
Viztartályokat,
Gőzgépeket,
szeszgyár berendezéseket,
Malomberendezéseket.

Ló eladás.

Gróf Lónyay Gábor ur deregnyői ménese létszámának apasztása végett

10 darab angol félvér anyakancza
14 darab angol félvér 4 éves kancza-csikó
4 darab angol félvér 3 éves kancza-csikó
10 darab angol félvér 2 éves kancza-csikó

fog **november hó 24-én délelőtt** Deregnyőn az uradalmi udvarban nyilvános árverés útján eladatni. Közelebbi fölvilágosítással szolgál, kívánatra a vasut állomáshoz fogatot küld az

uradalmi intézőség.

Megvételre kerestetik

egy jó karban lévő használt **kocsi szánt.**

Ajánlatok a „Zemplén“ kiadóhivatalába kéretnek.

Gazdasági ispán

nem nagy igényekkel kerestetik 1903. évi január 1-én leendő belépésre. — Ajánlatokat kiadóhivatalunk továbbít.

A kazinczy darabos szén

szobafűtési czelokra igen alkalmas.

Megrendeléseket legjutányosabb árban és legpontosabb szállításra elfogad

KAZINCZI KÖSZÉNBÁNYA r. t.

Budapest, V. Váci-körut 16. sz.